

Miljøgodkendelse

August 2010

af kvægproduktion på Tværvej 13, 8740 Brædstrup,

i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om

miljøgodkendelse af husdyrbrug

Tværvej 13

HØRSENS KOMMUNE

TEKNIK OG MILJØ

Bjarne Larsen
Tvæervej 13
8740 Brædstrup

Cvr. nr. 74975615

TEKNIK OG MILJØ
Natur

Rådhusvej 4
8700 Horsens
Telefon :76 29 29 29
Telefax: 75 60 10 13
teknikogmiljo@horsens.dk
www.horsenskom.dk
KS: JLU

Sags nr. 2008-000245
17. august 2010

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

**Godkendelse af kvægbruget, Tvæervej 13, 8740 Brædstrup
i henhold til § 12 stk. 2 i
Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009
om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.**

**Ansøgnings nr. 5082
version 8**

Copyright

*Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright KMS.
Luftfotos – er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	5
Resumé, vilkår og samlet vurdering	6
Ansøgning om miljøgodkendelse.....	6
Vilkår for godkendelsen	6
Resume	9
Offentlighed	11
Generelle forhold	11
Beskrivelse af husdyrbruget.....	11
Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	11
Gyldighed.....	12
Retsbeskyttelse	12
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	13
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	13
Husdyrhold, staldanlæg og drift	16
Husdyrhold og staldindretning	16
Ventilation.....	18
Fodring	19
Energi- og vandforbrug.....	20
Spildevand herunder regnvand.....	21
Affald (opbevaring og bortskaffelse)	23
hjælpestoffer	24
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	25
Gødningsproduktion og -håndtering	27
Gødningstyper og mængder	27
Flydende husdyrgødning	28
Fastgødning inkl. dybstrøelse	29

Anden organisk gødning	30
Forurening og gener fra husdyrbruget	30
Ammoniak og natur.....	30
Lugt fra anlægget.....	35
Fluer og skadedyr.....	36
Transport.....	36
Støj fra anlægget og maskiner	37
Støv fra anlæg og maskiner	38
Lys ved anlægget	39
Påvirkning fra arealerne	39
Udbringningsarealerne.....	39
Påvirkninger af natur på udbringningsarealerne	42
Påvirkninger af søer og vandløb	47
Kvælstof og fosfor til fjord & hav	49
Kvælstof til grundvand.....	51
Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	52
0-alternativ	54
Husdyrbrugets ophør	55
Egenkontrol og dokumentation	55
Bilag 1 Ejendommens placering.....	57
Bilag 2 Situationsplan over ejendommen	58
Bilag 3 Beskrivelse af ejendommens bygninger	59
Bilag 4. Kort over ejendommens afløbsforhold	60
Bilag 5. Transportveje.....	61
Bilag 6. Ejerforhold på udbringningsarealer	62
Bilag 7. kapacitetsberegning	64

Bilag 8. udbringningsarealer og grundvand.....	65
Bilag 9. udbringningsarealer og overfladvand.....	66
Bilag 10. Høringssvar fra ikast-brande kommune	67
Bilag 11. uddrag fra miljøstyrelsens sædskiftenotat.....	72
Bilag 12 beredskabsplan	73

DATABLAD

Godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12, stk. 2

Oplysninger om bedriften

Bedriftens navn Lindebjerggård
Adresse Tværvej 13, 8740 Brædstrup
Ejendomsnr. 6150296987
Matr. nr. 1d m.fl.
Ejerlav Fuglris Grædstrup; Grædstrup By Grædstrup og Vingum By, Grædstrup
CVR-nr. 74975615
P-nr. [1002445687](#)
CHR-nr. [25081](#)
Ejer og ansøger Bjarne Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup, tlf.: 75 76 01 17, mobilnr.: 20940117, e-mail: lindebjerggaard13@mail.dk
Kontaktperson Ejer, Bjarne Larsen
Konsulent LRØ Rådgivning, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens
Lone Harder Waldemar, Mette Noe Bach og Simon Bjorholm
E-mail: lhv@lro.dk, mno@lro.dk og sbj@lro.dk

Godkendt husdyrproduktion jf. denne godkendelse:

Dyretype og staldtype	Antal	DE*
Ammeko af kødkvægsrace over 600 kg, Bindestald med grebning	125	89,29
Ammeko af kødkvægsrace over 600 kg, Dybstr. (hele arealet)	70	50,00
Ammeko over 600 kg, Dybstrøelse, kort ædeplads m/fast gulv	150	107,14
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	49	13,24
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet) + kort ædeplads med fast gulv	38	10,27
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	98	11,53
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	75	8,82
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	39	19,17
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	15	5,1
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	38	18,68
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	15	5,1
Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Spaltegulvbokse	175	43,75
I alt		382,09

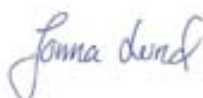
*Antal dyreenheder (DE) er beregnet efter bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.¹

Grundlag for godkendelsen:

Ansøgning indsendt 1. gang 28 december 2007
Ansøgning indsendt sidste gang 20. januar 2010
Ansøgningskema nr. 5082
Ansøgningskema version nr. 8
Dato for godkendelse: 18. august 2010
Dato for offentliggørelse 18. august 2010
Dato for revurdering 18 august 2010

Tilsynsmyndighed:

Sagsbehandler: Horsens Kommune, Naturafdelingen
Underskrift: Bettina Lerche/Jonna Lund

RESUMÉ, VILKÅR OG SAMLET VURDERING

ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Bjarne Larsen, Tværevej 13, Brædstrup, søger om en omlægning og udvidelse af husdyrproduktionen, fra 125 malkekøer med opdræt svarende til 200,14 dyreenheder (Beregnet på baggrund af omregningsfaktorer gældende fra 1. august 2009) til 345 ammekøer af kødkvægsrace med opdræt svarende til 382,09 dyreenheder.

Bjarne Larsen ønsker at ændre malkekvægholdet til et husdyrhold bestående af ammekøer sammensat af forskellige kødkvægsracer samt enkelte opdræt af malkerace. Ammekøerne vil 6 måneder om året udføre naturpleje ved, at de udlejes til afgræsning på især statsejede naturarealer rundt omkring i landet.

Samtidig med, at der ansøges om at ændre og udvide dyreholdet ansøges der om, at tage en nyopført stålhal, som i dag fungerer som halmlade, i anvendelse til opstaldning af dyr.

Ejendommen er ikke tidligere blevet miljøgodkendt.

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen Tværevej 13 og dens staldanlæg, hvor køerne står. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer (ejede og forpagtede) tilknyttet CVR nr. 74975615.

Virksomheden er omfattet af § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (herefter kaldet husdyrloven).

Ansøgningen om miljøgodkendelse er første gang indsendt den 28. december 2007 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem og sidste gang den 20. januar 2010. Godkendelsen meddeles på baggrund af 8. version af ansøgningen.

VILKÅR FOR GODKENDELSEN

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte produktion i henhold til de gældende regler i husdyrloven. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår.

PRODUKTIONSOMFANG OG GENERELLE FORHOLD

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Tværevej 13, 8740 Brædstrup.
2. Godkendelsen omfatter 345 ammekøer af kødkvægsrace, (bindestald med grebning, dybstrøelse med kort ædeplads og fast gulv), 107 kvier (6 mdr. til kælvning, spaltegulvsbokse), 175 tyrekalve (6 måneder til slagtning ved 440 kg, spaltegulvsbokse) og 260 småkalve (0-6 mdr, dybstrøelse med kort ædeplads på betongulv) svarende til i alt 382,09 dyreenheder.

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopier af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber og gødningsregnskaber. Kopierne skal indsendes til kommunen senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.

Dokumentation skal opbevares i mindst 3 år

3. Den samlede produktion må ikke overstige 382,09 DE på årsplan. Indenfor de enkelte dyregrupper tillades afvigelser i DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
4. Dyrene skal i mindst 6 mdr. årligt være på græs på arealer udenfor udbringningsarealet.
5. Denne godkendelse skal altid være tilgængelig på ejendommen.
6. Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte bygninger herunder gyllebeholdere og stalde mv. efterlades rengjorte.

DRIFT

7. Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.

8. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.
9. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, skal virksomheden for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Efterfølgende skal virksomheden udarbejde og gennemføre en plan med de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene formindskes i tilstrækkelig grad.

SPILDEVAND, OVERFLADEAFLØB, UHELD MV.

10. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller, eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
11. Den fastmonterede pumpe på gylletanken skal afmonteres.
12. Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt det er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
13. Der skal sikres at der er tilstrækkelig kapacitet til at opsamle alt vand der falder på ensilagepladsen. Opsamling kan enten ske i en separat beholder som har

opsamlingskapacitet til ½ mdr's nedbør fra pladsen (beregnet som et gennemsnit for hele året), svarende til en beholder på mindst 21,3 m³ eller det kan ske ved etablering af automatisk oppumpning over i gyllebeholderen. Dokumentation for etableringen skal kunne fremvises til Horsens Kommune.

14. Opsamlet vand fra ensilagepladsen kan udsprinkles på arealer der forudgående er vurderet af Horsens Kommune. Kort med oplysninger om terrænforhold, angivelse af afstand fra udsprinklingsarealet til vandløb, dræn, boringer, bygninger, skel og vej skal fremsendes til og accepteres af Horsens Kommune inden sprinkleranlægget tages i brug.

EGENKONTROL

15. Der skal etableres målere på ejendommens vandforsyning. Målerne skal opsættes af autoriseret VVS-montør.
16. Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentationen skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:
  - Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab
  - Årlig opgørelse af energiforbrug
  - Aflæsning af vandforbrug 4 gange årligt og samlet årlig opgørelse
17. Analyser af grovfoderet, og dokumentation for at resultaterne fra analyserne er indarbejdet i foderplanen, skal kunne forevises på myndighedens forlangende.
18. Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, se bilag 12. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk skal planen være lavet på de sprog som medarbejderne forstår.

ANVENDELSE AF UDSPREDNINGSAREALER OG UDSPREDNING AF GYLLE

19. Bedriftens udbringningsarealer udgør 144,03 ha ejet og forpagtet areal. Der må maksimalt udbringes og afsættes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 206,05 DE (1,43 DE/ha) pr. planår (1/8-31/7).
20. Øvrig produceret husdyrgødning skal afsættes under afgræsning af græsningsarealer udenfor bedriftens udbringningsarealer. Der skal som dokumentation for at op til 191,04 DE fraføres til græsningsarealer, kunne fremvises B1 skemaer fra gødningsregnskabet som angiver den samlede mængde af overført husdyrgødning via græsningsaftaler.
21. Der skal holdes en mindst 2 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs alle vandhuller på og i tilknytning til ejendommens udbringningsarealer for at beskytte yngle- og rastesteder for bilag IV arter.
22. Der må ikke tilføres mere fosfor til bedriftens arealer end der fraføres med afgrøden. Der skal på forlangende udarbejdes et fosforregnskab, som dokumenterer ovenstående. Fosforregnskabet skal beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden fosforholdig gødning.

23. Der skal på bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede) foretages en reduktion i kvælstofkvoten på 6 % ud over Plantedirektoratets til enhver tid gældende normer.
24. Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Horsens Kommune.

Kommunen skal gøre opmærksom på, at det er ansøgers ansvar at indhente de relevante dispensationer efter anden lovgivning. Dog har kommunen en vejledningspligt overfor ansøger – særligt hvor kommunen selv er myndighed for pågældende bestemmelse.

RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Kommunens bemærkninger og vurdering af omlægningen og dens miljømæssige påvirkninger på naturen, miljøet og naboer.

Produktion og arealer

Størrelsen af kvægproduktionen udvides og ændres fra 200,14 DE i malkekvæg (Beregnet på baggrund af omregningsfaktorer gældende fra 1. august 2009) til 382,09 DE i ammekvæg i nudrift. Der er ikke tidligere meddelt godkendelse til produktionen efter kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven. Der er fremover, tilladelse til 345 ammekøer med opdræt, svarende til ialt 382,09 DE.

Placering

Der skal ikke opføres nye staldanlæg. Projektet omhandler en ændret anvendelse af den eksisterende halmlade (bygning 10 på bilag 2), som i fremtidig drift ønskes anvendt som ny kostald.

Lugt

Ammekøerne lejes ud til naturpleje rundt omkring i Danmark og er dermed kun på ejendommen 6 måneder om året. Da driftsformen i fremtidig drift er ekstensiv, vil der derfor ikke være nogen forøgelse i lugtmissionen. Derudover sendes tyrekalvene til slagting i november måned samtidig med, at 2/3 af kvierne sælges, hvilket betyder at belægningen i staldene er lav hele vinteren. Lugtgeneberegningerne i ansøgningssystemet viser, at samtlige lugtgeneafstande for både naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af gylletransporter reduceres med 30 transportere årligt i forhold til nudrift, så generne herfra reduceres tilsvarende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Projektet medfører en reduktion i ammoniakfordampningen på 481,41 kg kvælstof pr. år i forhold til nudrift og det generelle ammoniakkrav på 15 %'s reduktion i ammoniakfordampningen er opfyldt. Reduktionen opnås ved at driftsformen ændres fra malkekvæg til ammekvæg, hvor ammekøerne i sommerhalvåret (6 måneder) lejes ud til naturpleje på naturarealer rundt omkring i landet.

Nærmeste større naturområde (overdrev eller hede), som er beskyttet efter § 7 i husdyrloven, ligger ca. 1.200 m fra ejendommen. Da ammoniakfordampningen fra anlægget falder vurderes det, at produktionen ikke forringer tilstanden i § 7 naturområder.

Der ligger indenfor en afstand af 1000 meter fra ejendommen i alt 13 mindre søer og vandhuller, 6 større og mindre moser (Fuglrisdam og Stormose) og 3 ferske enge, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Da ammoniakfordampningen fra anlægget falder

vurderes det, at tilstanden i de omkringliggende § 3-områder ikke forringes af den ansøgte udvidelse.

Det nærmest beliggende Natura 2000 område nr. 52, (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen) bestående af Habitatområde 48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå, Fuglebeskyttelsesområde nr. 33 Salten Langsø og Fuglebeskyttelsesområde Mossø som ligger ca. 2,2 km nordvest for ejendommen

Der er ikke registreret hverken Bilag IV arter eller Rød-, og Gullistearter i nærheden af staldanlægget.

Det vurderes samlet at omlægningen ikke vil have negativ påvirkning af beskyttede arter eller naturområder.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Fosfor til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger alle i oplandet til Randers Fjord, som udpeget som Natura 2000-område. Alle arealerne er ifølge ansøgningen JB 4 og er derfor placeret i fosforklasse 0. Både fjorden og søerne, der ligger opstrøms fjorden, er dog følsomme overfor tilførsel af fosfor. Horsens kommune anvender derfor et forsigtighedsprincip i forhold til fosforoverskuddet på arealerne. På baggrund af en konkret vurdering af det ansøgte projekt, er der stillet vilkår om at der grundet afvanding fra udbringningsarealerne til de fosforfølsomme recipienter skal være fosforbalance. Vilkåret, som er skærpet i forhold til det generelle beskyttelsesniveau, er med til at sikre, at de internationalt beskyttede vandområder ikke skades som følge af det ansøgte projekt.

Kvælstof til overfladevand

Der er ikke arealer, som er særligt sårbare i forhold til kvælstofudvaskning til overfladevand.

Nitrat til grundvand

Arealerne ligger ikke i grundvandsområder der er jf. Miljøstyrelsens kortværk er nitratfølsomme, men hovedparten af ejendommens udbringningsarealer, 130,43 ha ud af 144,43 ha i alt, ligger i indvindingsoplande, hvor der jf. Horsens kommunes nyeste viden er ringe beskyttelse imod nitratnedrivning til grundvand. Horsens Kommune stiller derfor skærpede krav for at sikre grundvandsressourcen. Ansøger har for at kunne overholde Horsens kommunes udvaskningskrav på max. 50 mg nitrat/ liter valgt, at anvende K4-sædskifte og en reduktion i afgrødernes kvælstofkvote. Dyretrykket reduceres herudover fra harmonikravet på 1,7 DE/ha til 1,43 DE/ha.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige og de mulige foranstaltninger, da driftsformen er ekstensivt ammekvæghold, til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Høring af Ikast-Brande kommune

To af udbringningsarealerne til Tvæervej 13 er beliggende i Ikast-Brande Kommune, som derfor er blevet anmodet om en udtalelse angående disse marker. Det drejer sig om mark nummer 40-0 og 41-0 på tilsammen 11,23 ha. Markerne er beliggende vest og nordvest for Velbjerg. Ikast-Brande Kommune har jf. høringssvaret (vedlagt i bilag 10) vurderet, at der ikke skal stilles vilkår til driften af disse arealer.

OFFENTLIGHED

Der blev foretaget en forudgående offentlig annoncering i Horsens Posten og på Horsens Kommunes hjemmeside den 18. marts 2009. Der var jf. offentliggørelsen 3 uger til at indsende bemærkninger til projektet.

Der indkom ingen bemærkninger i perioden. Ingen anmodede om at få tilsendt udkastet.

Udkast til miljøgodkendelsen blev den 7. juni 2010 sendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen, samt til ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 20. juli 2010.

Da dyrene max. er på stald 6 mdr. om året indgår lugtemissionen ikke i ansøgningens beregninger og konsekvensafstanden for lugt (FMK beregningsmetode) er derfor beregnet seperat. Hørte naboer er afgrænset til nabobeboelser beliggende indenfor 500 meter fra Tværvej 13.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden. Efterfølgende blev den endelige godkendelse udarbejdet.

GENERELLE FORHOLD

BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for kvægbruget hos Bjarne Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup.

Bjarne Larsen, Tværvej 13, ønsker at udvide og omlægge den nuværende besætning af malkekøer fra 125 køer med opdræt til 345 ammekøer af kødkvægsracen med opdræt. Det svarer til en stigning i årsproduktionen fra 200,14 DE til 382,09 DE. Antal DE er beregnet på baggrund af omregningsfaktorer gældende fra 1. august 2009. Omregningsfaktorerne fremgår af BEK nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.¹

I ansøgt drift ønskes en allerede opført halmlade taget i brug som ny løsdriftsstald.

Ejendommen Tværvej 13 ligger ca. 4,0 km sydvest for byzonen til Brædstrup. Desuden ligger ejendommen ca. 1,4 km sydvest for den samlede bebyggelse i Grædstrup. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabo er ca. 110 meter i nordvestlig retning.

MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ejendommens husdyrproduktion er ikke tidligere miljøgodkendt. Den tilladte produktion er i nudrift 200,14 DE.

Der er i 2007 søgt om godkendelse af udvidelse og ændring af kvægholdet fra 200,14 DE (beregnet på baggrund af omregningsfaktorer gældende fra 1. august 2009) til 382,09 DE samt om ændret anvendelse af en eksisterende halmlade til løsdriftsstald for ammekøerne i vinterhalvåret på Tværvej 13, 8740 Brædstrup, CVR-nr 74975615.

Ved den ansøgte udvidelse passeres grænsen i husdyrloven på 250 DE og Horsens Kommune har derfor vurderet, at der skal udarbejdes en miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i husdyrloven, nr. 1572 af 20. december 2006.

Den ansøgte produktion er i baseret på afgræsning af ekstensive græsningsarealer, hvorved halvdelen af den producerede husdyrgødning afsættes under afgræsning af arealer ejet af tredjemand. Ved fuld produktion svarer dette til en afsætning af husdyrgødning fra mindst 191,05 DE. Bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer er godkendt til en maksimal tilførsel af husdyrgødning svarende til 1,43 DE/ha.

De hovedforhold som har indgået i miljøgodkendelsens vurderinger er, at der er tale om en bestående virksomhed, som ved anvendelsen af bedste tilgængelige teknologi sikrer:

- beskyttelsen af overfladevand
- beskyttelsen af naturområder/levesteder (herunder Natura 2000)
- beskyttelsen af vilde planter og dyr (herunder bilag IV)
- at gener for naboer fra luftforurening samt støj- og lugt minimeres
- at affald opbevares og bortskaffes korrekt
- beskyttelsen af jord og grundvand
- at spildevand bortskaffes korrekt
- at de landskabelige værdier beskyttes
- mulige alternativer til det ansøgte projekt
- at der træffes de fornødne foranstaltninger for at stoppe/begrænse uheld med konsekvenser for miljøet
- at anlæg forlades i miljømæssigt forsvarlig stand ved evt. ophør af driften

Der er ikke med denne godkendelse taget stilling til eventuel godkendelse efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven m.v.

Der indgår ikke aftaler om udbringning af husdyrgødning på sårbare arealer.

Såfremt der tilkøbes jord eller indgås nye forpagtninger eller husdyrgødningsaftaler, kan disse først anvendes som udbringningsarealer, når Horsens Kommune har vurderet om driften af de nye arealer påvirker miljøet væsentligt.

Dog kan arealer indenfor samme kategori (ejede/ forpagtede eller gylleaftalearealer) udskiftes uden en ny godkendelse såfremt Horsens Kommune vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de arealer de erstatter jf. § 15 i husdyrloven.

GYLDIGHED

Godkendelsen er gældende fra offentliggørelsen.

Idet udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende anlæg fastsættes fristen for at udnytte denne godkendelse til 2 år fra offentliggørelse.

Såfremt godkendelsen bliver påklaget til Miljøklagenævnet kan fristen for udnyttelsen udsættes. Dette kræver dog, at Horsens Kommune foretager en vurdering, hvor bl.a. Miljøklagenævnets aktuelle sagsbehandlingstid vil blive inddraget.

RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Dato for retsbeskyttelsens udløb er 18. august 2018. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i husdyrloven.

REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

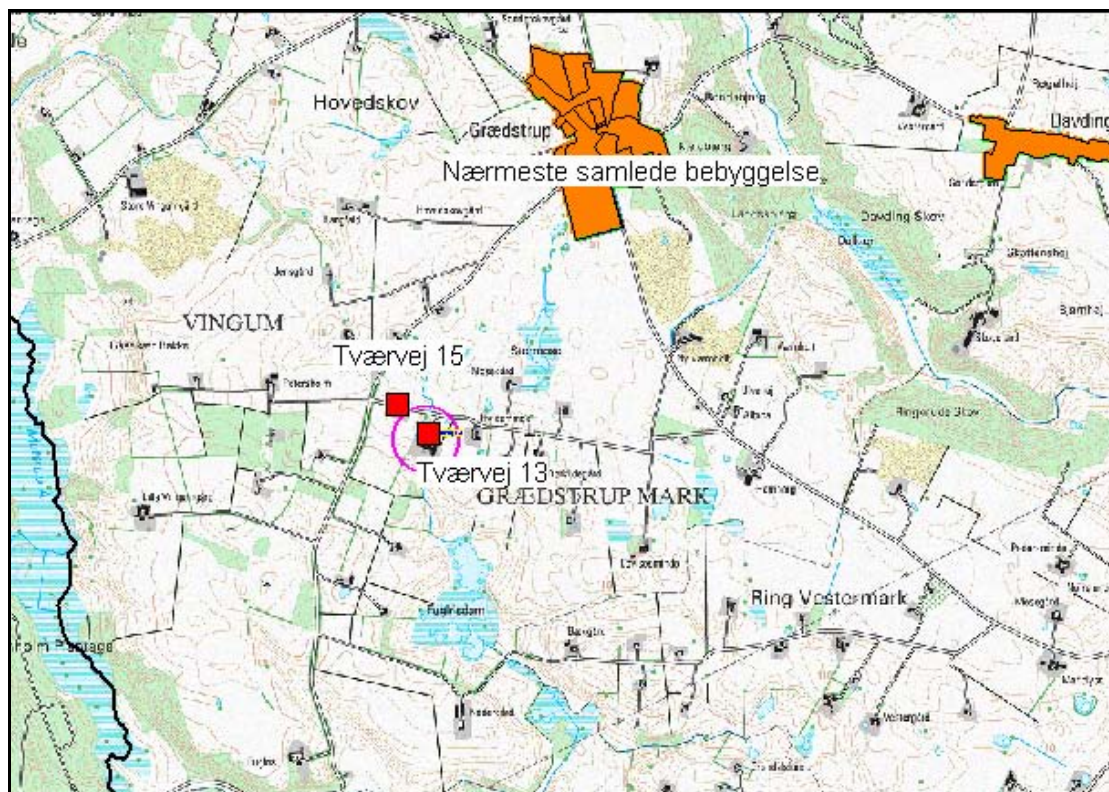
I forbindelse med revurdering af godkendelsen vil der blive set på om staldene, som vil være tæt på at være udtjente, lever op til det på tidspunktet gældende BAT-krav.

HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Figur 1 viser, hvordan ejendommen er lokaliseret i forhold til nærmeste nabo og samlet bebyggelse. Se endvidere bilag 1, hvor ejendommens lokalområde og de nærmeste naboejendomme er vist.

Figur 1 Lokalisering

Afstandene fra staldanlægget til nærmeste omgivelser fremgår af nedenstående tabel 1.

Tabel 1 Afstande imellem anlæg og omgivelser

	Faktisk afstand fra staldanlæg (meter)	Husdyrlovens afstandskrav (meter)
Beboelse på samme ejendom	56 meter	15 meter
Nabobeboelse (Tvæervej 15)	145 meter	50 meter
Samlet bebyggelse (Grædstrup)	1.400 meter	100 meter
Byzone (Brædstrup)	4.000 meter	300 meter
Naboskel (forpagtet ejendom)	90 meter	30 meter
Ikke almene vandforsyningsanlæg	69 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	1.900 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	95 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	160 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 meter	25 meter

Ejendommen ligger i det åbne land i et område der i regionplanen er udpeget som landbrugsområde, der er karakteriseret som småbakket. Ejendommen ligger højt placeret i landskabet.

Ejendommen er afskærmet af læhegn set fra syd og vest og således er indsyn fra nærmeste nabo 110 m mod vest afskærmet af træbeplantning. Derudover er en del af ejendommen også afskærmet af læhegn set fra øst.

Der opføres i forbindelse med denne ansøgning hverken nye staldbygninger eller nye gylletanke. Der søges udelukkende om at måtte anvende den eksisterende halmlade (bygning 10, bilag 2) til kostald i fremtidig drift og der er derfor ikke lavet yderligere beskrivelser af bygningsmassen.

Ejendommen ligger udenfor udpegninger af EF-fuglebeskyttelsesområder, EF-habitatområder, og Ramsar områder. Nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,2 km fra ejendommen.

Ejendommen ligger også udenfor regionplanudpegninger der vedrører landskabelige beskyttelsesinteresser, geologiske interesse områder, fredninger, kirkeomgivelser og rekreative interesseområder.

Overordnet er anlægget velplaceret uden konflikter i forhold til landskabelige hensyn og diverse bygge- og beskyttelseslinier herunder; f.eks. fredninger, strand-, klit-, sø- og å-, fortidsmindebeskyttelseslinier, sten- og jorddiger samt skov-, vej-, kirkebyggelinier.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

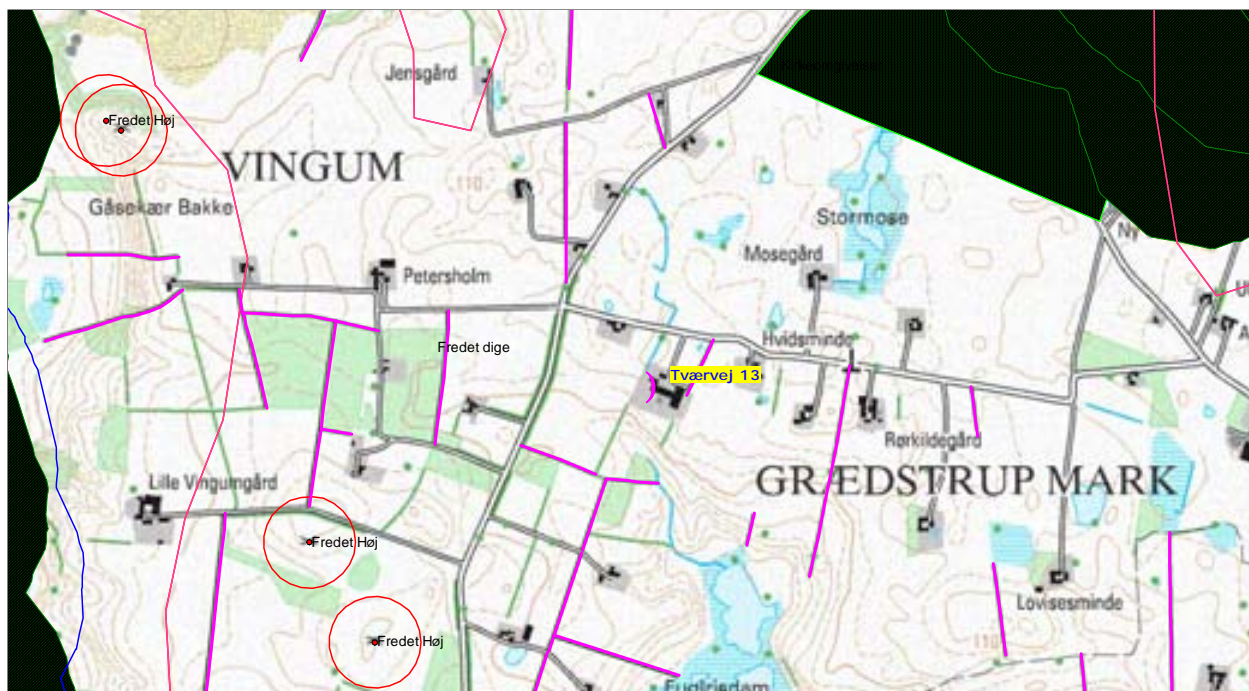
Kravene til ejendommens beliggenhed var overholdt på det tidspunkt, hvor produktionsbygningerne blev opført. Der er tale om et bestående staldanlæg, hvor anlæggets ydre grænser ikke ændres i forbindelse med denne godkendelse. Kommunen vurderer, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i husdyrloven er overholdt.

Idet der er tale om et lovligt beliggende anlæg, hvor der ikke foretages bygningsmæssige ændringer, er der ikke redegjort yderligere for anlæggets placering i relation til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v. der fremgår af anden lovgivning, da alle husdyrlovens afstandskrav, med undtagelse af afstandskravet til beboelse på samme ejendom, er overholdt.

Idet der er tale om inddragelse af en eksisterende bygning til ny anvendelse, vurderer Horsens Kommune, at den nye anvendelse ikke ændrer på de sikkerhedsmæssige forhold i relation til brand. Den manglende overholdelse af afstandskravet vurderes derfor ikke at udløse krav om dispensation efter husdyrlovens § 8.

Der findes et fredet sten- eller jorddige i nærheden af anlægget og der er beskyttede sten- og jorddiger ved flere marker (se figur 2).

Figur 2: Registrerede beskyttelsesområder ved ejendommen.

Der ændres ikke i driften af markerne og der vurderes derfor ikke at være behov for at stille skærpede krav, som sikrer sten og jorddiger.

Der findes ikke landskabeligt fredede arealer ved gården.

Ejendommens placering i forhold til beskyttet natur beskrives under de relevante naturafsnit.

Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger er opført i tilknytning til hinanden og således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ejendommen er placeret hensigtsmæssig i forhold til landskabsmæssige betragtninger.

Der stilles et vilkår som sikrer, at ejendommen efterlades rengjort ved et eventuelt ophør af produktionen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

- *Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte gyllebeholdere og stalde mv. efterlades rengjorte.*

HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens anlæg består af 6 bygninger, 1 gyllebeholder og 2 plansiloer. Højden på bygningerne varierer inden for intervallet 6,5 - 8 meter, hvor den nye kostald (eksisterende halmlade) er den højeste bygning. En oversigtstegning og en beskrivelse af anlæggets bygninger og lagre med numre på de enkelte staldafsnit og nr. på lagrene kan ses som bilag 2.

Tablet 2 Antal dyr og antal DE før og efter udvidelsen.

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	DE Nudrift	Antal Ansøgt	DE Ansøgt
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Bindestald med grebning, bygning 4	94	125,33	0	0
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Dybstr. (hele arealet), bygning 5	15	20,00	0	0
Kødkvæg	Ammeko af kødkvægsrace over 600 kg, Bindestald med grebning, bygning 4	0	0	125	89,29
Kødkvæg	Ammeko af kødkvægsrace over 600 kg, Dybstr. (hele arealet), bygning 5	0	0	70	50,00
Kødkvæg	Ammeko over 600 kg, Dybstr., kort ædeplads m/fast gulv, bygning 10	0	0	150	107,14
Malkekøer i nudrift Kødkvæg i ansøgt	Småkalv, tung race (0-2 mdr.), Dybstr. (hele arealet), bygning 2	9	2,13	0	0
Kødkvæg	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. (hele arealet), bygning 4	0	0	31	8,38
Malkekøer i nudrift Kødkvæg i ansøgt	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. (hele arealet), bygning 5	18	5,16	18	4,86
Kødkvæg	Småkalve, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. + kort ædeplads med fast gulv, bygning 10	0	0	38	10,27
Kødkvæg	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. (hele arealet), bygning 4	0	0	63	7,41
Kødkvæg	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. (hele arealet), bygning 5	0	0	35	4,12
Kødkvæg	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstr. + kort ædeplads med fast gulv, bygning 10	0	0	75	8,82
Kødkvæg	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-8 mdr.), Spaltegulvbokse, bygning 4	0	0	15	5,10
Malkekøer i nudrift Kødkvæg i ansøgt	Kvie/stud, tung race (8 mdr. – 24 mdr.) Spaltegulvbokse, bygning 4	69	38,55	39	19,17
Malkekøer i nudrift Kødkvæg i ansøgt	Kvie/stud, tung race (8 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse, bygning 5	24	8,97	38	18,68
Kødkvæg	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-8 mdr.), Spaltegulvbokse, bygning 5	0	0	15	5,10
Kødkvæg	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Spaltegulvbokse, bygning 4	0	0	88	22,00
Kødkvæg	Ungtyr, tung race (6 mdr.-slagtning 440 kg), Spaltegulvbokse, bygning 5	0	0	87	21,75
Total antal DE			200,14		382,09

I den nye kostald, som er en stålhal (bygning nr. 10, bilag 2), går køerne i løsdrift. Gulvsystemet er dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv. Der findes ikke BAT-Byggeblade, som definerer BAT i forhold til så ekstensiv en driftsform som ammekvæg, hvor dyrene går ude i store dele af året.

I de gamle stalde (bygning 2, 4 og 5) er dyrene enten opstaldet på dybstrøelse på betongulv (bygning 2) eller i bindestald med grebning, hvor lidt under halvdelen af stalden er indrettet med spaltegulvsbokse.

Småkalvene (0 – 6 måneder) opstaldes i bokse (bygning 4) med dybstrøelse i hele arealet. Der foreligger ikke et egentligt BAT-Byggeblad for opstaldningen af småkalve.

Større opdræt (6-8 måneder) opstaldes i spaltegulvsbokse (bygning 4). Der foreligger ikke et egentligt BAT-Byggeblad for opstaldningen af større opdræt.

Der er ca. 1,2 meter dybe gyllekanaler under den del af de stalde, hvor der er spaltegulvsbokse, svarende til 100 m³. Gyllen pumpes over i gyllebeholderen 1 gang pr. måned.

Der er, til opbevaring af dybstrøelse fra kalve, etableret møddingsplads på befæstet areal med afløb til gyllebeholder. Møddingspladsen tilføres ifølge ansøger gødning dagligt.

Der er etableret et befæstet areal mellem løsdriftsstalden og møddingspladsen, hvor dyrene færdes for at komme fra marken til den nye kostald (bygning 10, bilag 2). Det befæstede areal har afløb til gyllebeholderen.

Ensilage opbevares i ejendommens 2 plansiloer, som har afløb til gyllebeholder. Afløb fra arealer, hvor der kan forekomme husdyrgødning og foderrester, ledes til gyllebeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For ammekvæghold med opdræt, findes der ikke BAT-byggeblade over gulvtyper. Det valgte gulvsystem i køernes vinteropstaldning kan derfor ikke sammenlignes med noget referencesystem.

Småkalvene på dybstrøelse i hele arealet vurderes at være BAT i forhold til opstaldning af småkalve i alderen fra 0 – 6 måneder.

Præfabrikerede drænede gulve, som er BAT for f.eks. malkekvæg er ikke en hensigtsmæssig gulvtype til ammekvæg, da selve kælvningen og opstaldningen af småkalvene (0-6 mdr) sker på et dybstrøelsesareal. Horsens Kommune vurderer, at indretningen af den nye stald (løsdrift på dybstrøelse) er den bedste måde at vinteropstalde ammekvæg på og dermed BAT.

I de eksisterende stalde opstaldes køer og større opdræt på dybstrøelse på betongulv eller i bindestald med grebning. Opdræt og småkalve opstaldes enten i spaltegulvsbokse eller på dybstrøelse

Hvor der er spaltegulv er der ikke mulighed for at etablere spalteskrabere pga. indretningen med bokse. Da der ikke eksisterer et egentligt BAT Byggeblad for den ekstensive drift som der her ansøges om, vurderer Horsens Kommune, at staldanlægget med hhv. løsdrift på dybstrøelse med adgang til det fri eller bindestald med grebning ved køerne og det større opdræt, samt enten, spaltegulvsbokse eller dybstrøelse som opstaldning af opdræt eller småkalve i dag lever op til BAT jf. BREFF notatet.

Driftsformen i eksisterende stalde vurderes at kunne fortsætte indtil næste revurdering, da der ikke foreligger et BAT-Byggeblad for vinteropstaldning af ammekvæg og det vurderes uforholdsmæssigt dyrt at ændre staldsystemerne. Da vurdering af BAT er en del af revurderingen er der ikke stillet specifikt vilkår til dette.

Samlet set vurderes det at der anvendes BAT i forhold til staldindretning.

Da udgående dyr ikke indgår i beregninger for ammoniakemission og lugt skal det vha. et vilkår sikres, at ansøgningens forudsætning om at dyrene er på græs i mindst 6 mdr. opfyldes. Dyrene afgræsser naturarealer, som hovedsageligt ejes af Staten og 176,04 DE afsættes til græsning udenfor udbringningsarealet. Det er ikke præcis det samme areal dyrene går på hvert år. Vurdering af græsningsarealerne foretages af de respektive kommuner hvor arealerne er placeret.

Staldanlæg og pladser omkring staldene har alle afledning til gyllebeholder, og det vurderes derfor, at der ikke er risiko for forurening af overfladevand som følge af husdyrproduktionens drift.

Det vurderes på baggrund af ovenstående at de beskrevne bygninger kan anvendes til det ansøgte kvæghold.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Godkendelsen omfatter 345 ammekøer af kødkvægsrace, (bindestald med grebning og dybstrøelse med kort ædeplads og fast gulv), 107 kvier (6 mdr. til kælving, spaltegulvsbokse), 175 tyrekalve (6 mdr.-slagting ved 440 kg, spaltegulvsbokse) og 260 småkalve (0-6 mdr, dybstrøelse i hele arealet på betongulv) svarende til i alt 382,09 dyreenheder.*

*Til dokumentation for at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopier af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber og gødningsregnskaber. Kopierne skal indsendes til kommunen senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.
Dokumentation skal opbevares i mindst 3 år*

- *Den samlede produktion må ikke overstige 382,09 DE på årsplan. Indenfor de enkelte dyregrupper tillades afvigelser i DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maximale antal DE ikke overskrides.*
- *Dyrene skal i mindst 6 mdr. årligt afgræsse arealer udenfor udbringningsarealet.*
- *Der skal som dokumentation for at 176,04 DE fraføres til græsningsarealer kunne fremvises B1 skemaer fra gødningsregnskabet som angiver den samlede mængde af overført husdyrgødning via græsningsaftaler.*

VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle eksisterende stalde er naturligt ventileret, bortset fra bygning 2 og 4, som er forsynet med undertryksventilation med hhv. 1 og 4 afkast. Undertryksventilationssystemet anvendes fortsat i vinterhalvåret.

Ved naturlig ventilation ledes luften ind gennem åbninger i facaden og ud gennem en langsgående åbning i kip. Der forekommer derfor ingen ventilationsstøj i de naturligt ventilerede stalde, hvilket giver et bedre arbejdsklima for landmanden i stalden.

Naturlig ventilation giver et stort luftskifte og lavere temperaturer i staldene, hvilket giver en lavere koncentration af ammoniak og lugt i staldene og i afkastluften. Derudover sker der ikke noget energiforbrug til ventilationen.

Naturlig ventilation er ifølge BREF-reference dokumentet bedst tilgængelig teknologi.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at den beskrevne indretning med naturlig ventilation er den bedste set i relation til energiforbruget.

Kommunen vurderer på baggrund af dette, at ventilationssystemet og den emission det medfører, ikke giver anledning til forøgede gener for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fodringen består hovedsagligt af grovfoder, da ammekøer og kvier går på græs i store dele af året.

Der foretages grovfoderanalyser af grovfoderet, da optimering af fodringen vha. grovfoderanalyser jf. BREF er BAT. Foderplanen bliver udarbejdet i samarbejde med en foder- og/eller kvægkonsulent, og der anvendes nyeste viden indenfor fodring af ammekøer.

Ensilage opbevares i ejendommens 2 plansiloer. Øvrigt foder opbevares i foderladen (bygning 5).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med den nuværende opbevaring og håndtering af foder ikke sker en øget påvirkning af det omgivende miljø, og at håndteringen er indrettet så eventuelt spild kan opsamles.

Med hensyn til fodring, er det basis for BAT at få analyseret næringsstofindholdet i grovfoderet. Der stilles derfor vilkår om, at der skal foretages analyser af grovfoderet.

Det vurderes dermed, at det anvendte foder lever op til kravene i BAT

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår for drift og egenkontrol:

- *Analyser af grovfoderet, og dokumentation for at resultaterne fra analyserne er indarbejdet i foderplanen, skal kunne forevises på myndighedens forlangende.*

ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anvendte ressourcer på ejendommen:

Tabel 3 Energiforbrug

Energi	Nudrift	Ansøgt drift
Årligt elforbrug i alt*), kWh	75.000	Ca. 50-60.000
Diesel		
Årligt forbrug af diesel*), liter	1.500	1.500

Eksempler på energireducerende tiltag som anvendes i driften:

- Der er naturlig ventilation i staldene.
- I fremtidig drift anvendes der ikke energi til hverken snitning eller blanding af foderet, da dyrene dels græsser en stor del af året på ekstensive græsarealer dels ikke fodres med snittet og blandet foder.
- I staldene er der naturligt lysindfald fra siderne og fra ovenlysvinduer, hvilket sænker energiforbruget i forhold til nudrift. Derudover er behovet for tilskudsbelysning ved en ekstensiv driftsform væsentlig lavere end ved intensiv mælkeproduktion. Lyset i staldene er kun tændt i forbindelse med morgen- og aftenfodring.

Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra egne borer. Drikkevandsboringen er placeret øst for stuehuset og vandet har godkendt drikkevandskvalitet. Ansøger har to markindvindingstilladelser på hhv. 25.000 m³ (Fuglrisvej 41) og på 60.500 m³ ved det vestlige hjørne af maskinhuset (bygning 6, bilag 4), svarende til i alt 85.500 m³.

Det årlige m³-forbrug af vand på ejendommen er ukendt. Ejendommens vandforbrug i forbindelse med omlægning til ammekvæghold forventes dog at falde markant. Ammekoen har sammenlignet med en malkeko et meget lavere dagligt vandforbrug, da de kun producerer mælk til egen kalv. Derudover anvendes der i fremtidig drift ikke vand til vask af malkeudstyr.

Tabel 4 Vandforbrug

Vand	Nudrift	Ansøgt drift
Malkekøers drikkevand, m ³	100 ltr/ko	Ophører
Ammekøers drikkevand	-	30 liter pr. kok
Opdræts drikkevand, m ³	5,3 pr. Årsdyr	5,3 l pr. årsdyr
Vandspild, køer og opdræt, m ³	Ukendt	Ukendt
Vandforbrug til vask af malkeanlæg og andet, m ³	2 m ³ pr. ko	Ophører
Samlet årlig forbrug af vand m ³	Ukendt	Forventes at falde

Ansøger har to markindvindingstilladelser på hhv. 25.000 m³ (Fuglrisvej 41) og 60.500 m³ (Tværevej 13) svarende til i alt 85.500 m³.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Omlægningen til ekstensiv drift med ammekøer, der går på græs hele sommerhalvåret forventes at medføre en reduktion i forbruget af vand og energi i forhold til nudriften med malkekvæghold.

Driftsomlæggelsen sikrer en fornuftig drift af ejendommen rent ressourcemæssigt, hvilket ifølge BREF-referencedokumentet betragtes som BAT på området.

Der mangler BAT i forhold til vandforbrug på følgende punkter ifølge Bref-dokumentet for bedste tilgængelige teknikker (dokumentet omhandler intensiv fjerkræ- og svineproduktion, men det vurderes at krav vedr. vandforbrug kan overføres til andre større husdyrproduktioner), da der ikke;

- jævnligt aflæses og kontrolleres vandforbrug,
- føres journal over det aflæste vandforbrug,
- udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

Da der ikke jævnligt aflæses og kontrolleres vandforbrug på ejendommen, kan det være besværligt at opdage et forhøjet vandforbrug og eventuel lækage hurtigt. For at der kan reageres på forhøjet vandforbrug og for, at der fremover kan registreres det faktiske vandforbrug på ejendommen, er der stillet et vilkår om at der skal monteres en måler på boringen. Der er endvidere fastsat en frekvens for aflæsningen.

Under forudsætning af at vandsystemet efterses og repareres, hvis utætheder konstateres, vurderer Horsens Kommune, at den ansøgte drift kan foregå med et acceptabelt forbrug af energi og vand. Der vurderes derfor ikke at være behov for at stille krav om energigennemgang af produktionsanlægget eller krav om vandbesparende tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol.

- *Der skal etableres målere på ejendommens vandforsyning. Målerne skal opsættes af autoriseret VVS-montør.*
- *Der skal ske aflæsning af vandmåleren mindst 4 gange årligt og årlig opgørelse.*

SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afløbsforhold på ejendommen kan ses af bilag 4.

Der er anlagt et befæstet areal mellem løsdriftsstalden (bygning 10, bilag 2) og møddingspladsen (nummer 8, bilag 2), hvor dyrene færdes og gøder mest. Afløbsvand herfra ledes til gyllebeholderen. Mængden er anslået til ca. 150 – 200 m³.

Den ene ende af møddingspladsen (nummer 8, bilag 2), anvendes i fremtidig drift som vaskeplads til vask af maskiner og påfyldning og vask af marksprøjten. Der er afløb fra pladsen til gyllebeholderen.

Gylleledninger til transport af gylle imellem staldanlæg og gyllebeholder ses på bilag 2.

Det sanitære spildevand fra stuehuset ledes til mekanisk rensning i ejendommens trekammertank, som er placeret vest for stuehuset. Spildevandet ledes videre herfra til grøft. Trekammertanken er tilmeldt Horsens Kommunes tømningsordning. Ejendommen er omfattet af et tillæg til spildevandsplaner og der er derfor krav om forbedret spildevandsrensning inden 18. oktober 2010. Horsens Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til etablering af et nedsivningsanlæg.

Alt øvrigt spildevand ledes til gyllebeholder.

Ensilagevand ønskes i ansøgt drift opsamlet i en separat beholder på 9,4 m³ og sprinklet ud over markerne. Beholderen, som er bygget i 2008, er placeret i den østlige ende af plansiloen, dvs. længst væk fra møddingspladsen. Vandet opsamles i en samlebrønd og ledes via rørsystem til en særskilt beholder, som udelukkende anvendes til opbevaring af overfladevand fra ensilagepladsen. Beholderen må tilføres ikke overfladevand fra befæstede arealer, hvor dyrene færdes og dermed tilfører husdyrgødning.

Overfladevand fra øvrige befæstede arealer hvorpå der ikke håndteres husdyrgødning, foder, kemikalier eller lignende ledes via drænen til Fuglris Dam til Gudenå-systemet.

Alt tagvand føres til drænen og sivedrænen i lukkede ledninger indtil 15 m fra stalde og lignende hvorefter det føres til sivedrænen, se bilag 2 og 4.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Det er tilladt at udbringe ensilagesaft hele året, forudsat at det anvendes til gødningsformål. Udbringningen må ikke give anledning til gene eller være til risiko for forurening af søer og vandløb herunder drænen. Da arealerne ikke er skrånede og der ikke tilføres husdyrgødning til ensilagesaften vurderer kommunen at opsamlet ensilagesaft kan vandes ud, uden at miljøet påvirkes negativt.

Plansiloen har et areal på 750 m² og der skal dermed årligt opsamles 526 m³ overfladevand. Beholderen skal mindst kunne rumme ½ mdr's nedbør, hvilket svarer til en eksisterende beholder på 21,3 m³. Den ansøgte beholder er på 9,4 m³ og lever dermed som udgangspunkt ikke op til kravet.

Det er i ansøgningen oplyst at der ønskes etableret en ventil/ dykpumpe som i de perioder hvor udsprinkling er umuligt på grund af risiko for overfladafstrømning, vil kunne pumpe vandet fra ensilagepladsen op i gyllebeholderen. Denne løsning er valgt frem for at etablere en større opsamlingsbeholder, idet ansøger har oplyst at det vil være uforholdsmæssigt dyrt at etablere yderligere en beholder til opsamling.

Horsens Kommune har vurderet at montering af en dykpumpe kan anvendes som en løsning i denne sag. Der er derfor stillet vilkår om etablering af dette system. Der gøres samtidig opmærksom på at på at ejer har pligt til at sikre sig at alle rørsystemer, herunder forbindelser mellem stald og pumpesteder for gylle og spildevand er udført korrekt, og at arbejdet **skal** være udført af autoriseret kloakmester.

Det er oplyst at ensilagevand ønskes udsprinklet. Horsens Kommune vurderer, at udsprinkling af ensilagesaft kan foretages uden risiko for miljøet, såfremt en række betingelser er opfyldt, herunder at en autoriseret kloakmester dimensionerer rørene til systemet, samt at arealerne er velegnede til udsprinkling af ensilagesaft.

Der er derfor stillet vilkår om fremsendelse af oplysninger om terrænforhold for udsprinklingsarealet samt kortmateriale som viser afstanden fra udsprinklingsarealet til vandløb, drænen, borer, bygninger, skel og vej skal fremsendes til og accepteres af Horsens Kommune inden sprinkleranlægget tages i brug.

Det er i 2010 indført regler som medfører at det er plantedirektoratet som fører kontrol med at pladser der anvendes til håndtering af sprøjte opfylder kravene hertil. Kommunen giver tilladelse til etablering af sådanne pladser. Der skal ikke foretages ændringer af pladsen, i forbindelse med den ændrede anvendelse. Idet der ikke ændres på pladsen er det kommunens vurdering at det ikke vurderes om pladsen opfylder afstandskrav i bekendtgørelse om

håndtering af sprøjtemidler. Kommunen accepterer derfor at pladsen fremadrettet kan anvendes til håndtering af sprøjten. Samtidig er det accepteret at det opsamlede vand kan udbringes sammen med gylle på bedriftens udbringingsarealer.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår vedr. spildevandshåndteringen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Der skal sikres at der er tilstrækkelig kapacitet til at opsamle alt vand der falder på ensilagepladsen. Opsamling kan enten ske i en separat beholder som har opsamlingskapacitet til ½ mdr's nedbør fra pladsen (beregnet som et gennemsnit for hele året), svarende til en beholder på mindst 21,3 m³ eller det kan ske ved etablering af automatisk oppumpning over i gyllebeholderen. Dokumentation for etableringen skal kunne fremvises til Horsens Kommune.*
- *Vand fra ensilagepladsen kan udsprinkles på arealer der forudgående er vurderet af Horsens Kommune. Kort med oplysninger om terrænforhold, angivelse af afstand fra udsprinklingsarealet til vandløb, dræn, boringer, bygninger, skel og vej skal fremsendes til og accepteres af Horsens Kommune inden sprinkleranlægget tages i brug.*

AFFALD (OPBEVARING OG BORTSKAFFELSE)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Døde dyr opbevares hævet over jorden på en træpalle, ved den nordøstlige ende af kostalden og foderladen (bygning 5 på bilag 2), overdækket med presenning eller kadaverkappe og afhentes til destruktion af DAKA efter behov.

Olieaffald opbevares i 200 liters tønder i foderladen (bygning 5, bilag 2) med fast bund. Beholderen med spildolie afhentes af Miljøservice.

Kemikalier og kemikalierester opbevares i en aflåst kummefryser, som er placeret i den nordlige ende af småkalvestalden (det gamle malkeum, bygning 2, bilag 2) og bortskaffes til Modtagestation Syddanmark I/S (MOTAS) jf. affaldsregulativet. Kummefryseren er placeret på fast bund længst væk fra afløb.

Plast fra ensilagestakke bortskaffes til den kommunale genbrugsplads.

Dagrenovation bortskaffes ved kommunal ordning.

Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler anvendes kun af den lokale dyrlæge og bortskaffes af samme.

Alt øvrigt fast affald bortskaffes via dagrenovation eller bortskaffes sorteret ved genbrugsstationen ved Brædstrup.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

I forhold til bortskaffelse af klinisk risikoaffald (kanyler, medicinrester mv) skal dette bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ på området. Horsens Kommune har indgået et samarbejde med Motas (Modtagestation Syddanmark), som administrerer ordningen. Alle affaldsproducenter af risikoaffald er omfattet af inddamlingsordningen og har pligt til at tilmelde sig ordningen. I praksis accepterer kommunen også at risikoaffald bortskaffes gennem apoteket.

Der gøres også opmærksom på at virksomheder, der producerer risikoaffald og farligt affald i Horsens Kommune, skal anmelde dette til Horsens Kommune. Anmeldeskemaer kan findes på kommunens hjemmeside.

Ejendommen er tilmeldt renovationsordning for privat husholdningsaffald.

Opbevaring af farligt affald skal ske forsvarligt og i henhold til gældende regler, fx under tag med fast bund med opkant uden mulighed for afløb og med opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumfanget af den største benyttede beholder/tromle, eller indendørs på tæt befæstet areal. Ved spild eller uheld må flydende affald ikke kunne løbe i afløbssystemet eller forårsage forurening af jorden eller grundvandet.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden. Der er derfor ikke stillet særlige vilkår vedr. affaldsbortskaffelsen

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår for driften.

HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er en lejet olietank fra DLG på ejendommen:

Overjordisk tank fra ca. 2003 på 2.500 liter. Tanken skal anmeldes således at den fremgår af BBR. Det er brugers ansvar at få registreret tanken. Olietanken anvendes til diesel og er placeret i foderladen (bygning 5, bilag 2) på tæt bund.

Der vil kunne tabes olie og kemikalier under transport rundt på ejendommen. For at mindske forureningen ved et evt. uheld forefindes der savsmuld og kattegrus til opsugning af spildt olie og kemikalier.

Kemikalier opbevares i en aflåst kummefryser i den nordlige ende af småkalvestalden længst væk fra afløb. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken dræn i rummet eller fald mod åbningen.

Der benyttes almindelig kunstgødning (C-mærket), som oplagres i foderladen (bygning 5, bilag 2). Der opbevares i korte perioder i vækstperioden 10-25 tons NPK-gødning.

Der opbevares eller benyttes ikke ammoniumnitrat eller lignende gødning, som kan udgøre eksplosionsfare.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Placering af tanke, tankning og håndtering af olieprodukter på fast bund reducerer risikoen for forurening af jord og grundvand.

Det vurderes, at olietanke, placeret på betongulv, giver en minimal risiko for forurening af jord, hvorfor der er stillet vilkår om en tilsvarende placering af nye tanke.

Det vurderes ligeledes, at tankning på tæt bund minimerer risikoen for forurening med olieprodukter.

Almindelig handelsgødning opbevares i foderladen på fastbund (bygning 5, bilag 2) og det vurderes at være tilstrækkeligt til at overholde brandmæssige krav og hindre forurening af overfladevand. Se også afsnittet om driftsforstyrrelser og uheld.

I fremtidig drift vil der blive opbevaret ca. 700 bigballe á 400 kg (280 tons i alt) i maskinhuset (bygning 6). Elinstallationerne er placeret i den nordlige ende af bygning 6, længst væk fra opbevaringen af halm.

Olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, dvs. indendørs på et betongulv uden gulvafløb.

Opbevaring af farligt affald skal ske forsvarligt og i henhold til gældende regler, f.eks. under tag med fast bund med opkant uden mulighed for afløb og med opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumfanget af den største benyttede beholder/tromle, eller indendørs på tæt befæstet areal. Ved spild eller uheld må flydende affald ikke kunne løbe i afløbssystemet eller forårsage forurening af jorden eller grundvand.

Under forudsætning af, at tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund og afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand vurderes det samlet, at landbruget har indrettet sig således, at risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driften:

- *Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer. Beredskabsplanen er indsendt sammen med ansøgningen og vedlagt som bilag 12.

Nedenstående er eksempler på en kort opsamling på beredskabsplanen:

Forurening med gylle

Der vil kunne ske brud på gyllebeholdere samt utilsigtet udpumpning af gylle og spild fra omhældning til gyllevogn.

For at undgå utilsigtet udpumpning af gylle, er pumpen konstrueret således, at den skal drejes i indgreb, for at gylle kan pumpes ud af stalden (fra gyllekanaler til gyllebeholder).

For at undgå forurening med gyllespild ved omhældning til gyllevogn tankes der på fast underlag med afløb til gyllebeholderen.

Gylle suges altid op af gylletanken fra gyllevognen. Den pumpe, der er indbygget i gylletanken anvendes derfor ikke og bør afmonteres.

Mindre mængder spildt gylle vil opsamles på vaskepladsen og pumpes retur til beholderen

Ved meget store mængder gylle vil det løbe til plansiloerne og videre ud i terrænet syd for ejendommen, hvor det kan opdæmmes med bigballer.

Der forefindes traktor med frontlæsser, minilæsser samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip.

Forurening med olie og kemikalier

Der vil kunne tabes olie og kemikalier under transport rundt på ejendommen. For at mindske forureningen ved et evt. uheld forefindes savsmuld og kattegrus til opsugning af spildt olie og kemikalier.

Kemikalier opbevares i en kummefryser i et, aflåst og frostfrit rum. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken dræn i rummet eller fald mod åbningen.

For at undgå forurening af drikkevandet med kemiske bekæmpelsesmidler har marksprøjten en rentvandstank. Derved vil der ikke kunne ske returløb til vandforsyningen ved et evt. stop af vandværkspumpen. Påfyldning af marksprøjten med vand og kemikalier foretages på vaskepladsen ved møddingen.

Diesel til maskinerne tankes på fast underlag uden afløb. Der er automatstop på dieselpumpen.

Brand

Der benyttes almindelig handelsgødning (C-mærket), som oplagres i foderladen, bygning 5 på bilag 2. Normalt opbevares handelsgødningen ikke i længere tid. Det tages normalt hjem i brug i sæsonen. Men det kan ske, at der er et lager i nogle måneder afhængig af levering.

Der opbevares eller benyttes ikke ammoniumnitrat eller lignende gødning, som kan udgøre eksplosionsfare. Halm opbevares som rundballer/bigballer. Der er ca. 700 baller på lager efter høst. Halmen opbevares i halmlageret, (bygning 6, bilag 2) hvor el-installationerne er placeret længst væk fra selve halmlageret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den fastmonterede pumpe på gylletanken anvendes ifølge ansøger ikke. For at hindre at pumpen utilsigtet starter stilles der derfor vilkår om at den afmonteres. Når dette er gennemført vurderes det at de tekniske regler for gyllebeholdere, el-installationer pumper mv. der trådte i kraft i 2008 overholdes

Det vurderes at virksomheden er indrettet og drives, således at spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer kan forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol

- Den fastmonterede pumpe på gylletanken skal afmonteres.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, se bilag 12. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk skal Beredskabsplanen være udarbejdet på det/de sprog som de ansatte forstår.
- Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt det er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af ejendommens nuværende gødningsregnskab (indberettet den 14. november 2008 på cvr nr. 74975615) fremgår et samlet antal DE i kvæg på i alt 98,02 DE. Det ses således, at den eksisterende produktionstilladelse er overholdt.

Der dyrkes i alt 144,03 ha. Det totale forbrug af kvælstof i form af husdyrgødning er på ca. 19,4 tons, hvoraf ca. 4 tons N udsprede i form af kvæggylle (udnyttelseskrav er 75 %) og ca. 8,2 tons N udsprede i form af dybstrøelse og fast gødning (udnyttelseskrav 45 %). Der udsprede i alt ca. 2,4 tons P i form af husdyrgødning.

I den fremtidige drift produceres der ca. 1.838 tons gylle inkl. møddingsvand og vand fra befæstede arealer på ejendommen.

I nedenstående tabel gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Gødningstype	Nudrift			Ansøgt		
	Kg N	Kg P	DE	Kg N	Kg P	DE
Kvæggylle	3.305	673	47,52	2.392	448	30,60
Dybstrøelse	2.744	411	27,31	6.847	769	67,00
Afsat husdyrgødning (gylle)	-	-	-	-	-	-
Modtaget husdyrgødning, kvæg	-	-	-	1.616	251	15,00
Fast gødning	5.832	1.716	69,69	1.393	262	16,73
Alje	5.297	188	55,70	1.257	28	13,04
Afsat ved græsning indenfor ejendommens udbringningsareal	-	-	-	5.944	685	63,68
Afsat ved græsning udenfor ejendommens	5.540	1.630	66,21	-	-	-

udbringningsarealer (ikke medregnet)						
Sum	11.638	1.358	133,94	19.449	2.443	206,05

Ovenstående tabel viser ikke den reelle nudrift, men er i stedet beregnet som gennemsnit over 5 år, idet der er gjort forskelligt fra år til år. Gennemsnitligt er der forbrugt 134 DE på bedriftens egne arealer. Det er mindre end produktionstilladelsen (nudrift), der i Husdyrgodkendelse.dk automatisk overføres som nudrift af arealerne. Det reelle forbrug af DE i nudrift er afhængigt af hvorvidt produktionstilladelsen har været udnyttet fuldt ud, om der er modtaget husdyrgødning, om der er afsat husdyrgødning og om der ikke i hele 5 års perioden har været ligeså mange udbringningsarealer som der er nu. Tabellen viser derfor afsætningen af husdyrgødning i Husdyrgodkendelse, så der tilnærmelsesvist regnes korrekt på nudriften.

I fremtidig drift indgår der græsningsaftaler af ekstensive naturarealer, hvor gødningen fra 191,05 DE afsættes udenfor ejendommens egne arealer, hvilket ikke er tilfældet i nudrift, hvor driftsformen er malkekvægshold.

Dyrene vil i 6 måneder om året udføre naturpleje på ekstensive græsarealer. Mindst 50 pct. af den producerede mængde husdyrgødning afsættes derfor udenfor bedriftens egne arealer. Denne gødningsmængde er ikke inkluderet i ovenstående tabel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at oplysninger om alle udbringningsarealer er oplyst i denne ansøgning og at grundlaget for ansøgningen dermed er korrekt.

Der modtages ikke slam, biokompost eller anden organisk gødning på ejendommen. Der skal således ikke tages særlige hensyn i forhold til slamhåndteringen.

I fremtidig drift modtages der gødning fra CVR.-nummer: 17703641 svarende til 15 DE.

Det vurderes ud fra oplysningerne i ansøgningen, at det generelle harmonikrav er overholdt ved den ansøgte produktion.

Da der ikke er særlige forhold der skal tages hensyn til er der ikke stillet vilkår til hverken drift eller egenkontrol under dette afsnit.

FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen er der en gyllebeholder med en opbevaringskapacitet på ca. 500 m³. Udover dette er der opbevaringskapacitet i gyllekanaler på 100 m³ og en lejet opbevaringskapacitet (5-årig skriftlig aftale) på 500 m³ (Fuglrisvej 36). Opbevaringen på Fuglrisvej 36 sker i en gyllelagune, som er godkendt ved beholderkontrol den 12. januar 2010. Gyllelagunens ejer, Niels Skovgaard Madsen fører logbog.

I den fremtidige drift produceres der ca. 1.838 tons gylle inkl. møddingsvand og vand fra befæstede arealer på ejendommen.

Dermed er der opbevaringskapacitet til 7,2 måneders produktion, hvilket er tilstrækkeligt til at opfylde lovens krav (beregning vedlægges som bilag 7).

Der er ikke fast overdækning på gyllebeholderene. Snittet halm sikrer et tæt flydelag. Der føres lovpligtig logbog over flydelag.

Opbevarings-anlæg	Beholder Nr.	Bygge år	Kontrol år	Kapacitet (m3)	Over-dækning	Pumpe-System fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder 1	1	1987	2008	500	NEJ	Sugekran
I alt				500		

Gyllebeholderes placering ses på bilag 2.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ikke kendskab til problemer med at holde flydelaget, og det vurderes derfor, at der ikke er behov for at stille skærpede krav til dette.

Foruden gylle tilledes der også regnvand fra befæstede arealer og møddingsplads. Dette er indregnet i opbevaringskapaciteten. Regnvand fra ensilageplads opsamles for fremtiden dog i separat beholder eller i perioden hvor det ikke er muligt at udsprinkle i gyllebeholderen. Dette er tidligere behandlet under afsnittet om spildevand og regnvand.

Den beregnede opbevaringskapacitet i gyllebeholderen vurderes at være tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Det anbefales dog normalt, at kapaciteten bør være til ca. 1 år, men idet der er tale om en ekstensiv produktion hvor en stor del af dyrene ikke opstaldes i vintermånederne, har kommunen vurderet, at den angivne kapacitet er tilstrækkelig og der stilles ikke yderligere krav til opbevaringen.

Idet der indgår lejede gyllebeholdere i beregningen gør Horsens Kommune opmærksom på at der skal føres logbog over flydelaget i gyllebeholderene. Kommunen vil i forbindelse med det almindelige miljøtilsyn på ejendommen kontrollere flydelaget i beholderne på Fuglrisvej 36. Såfremt lejeaftalen ophører skal kommunen orienteres om dette, således at det sikres at der fortsat er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ejendommens eksisterende gyllebeholdere er underlagt 10-årskontrol og er under dagligt opsyn. Gyllebeholderen er med flydelag af snittet halm. Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderen.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse og gyllen røres kun lige før tømning af den pågældende beholder ved f.eks. tilførsel på marken.

Gyllebeholderne bliver tømt ved anvendelse af sugekran, hvorfor der ikke er risiko for spild.

Alle ovenstående foranstaltninger er BAT ifølge referencedokument for bedste tilgængelige opbevaringsteknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt 1.218 m³ dybstrøelse. Dybstrøelsen ligger 3-6 mdr. i stalden, den er kompostlignende og har en tørstofprocent på min. 30 %. Ca. 65 % køres direkte fra stald til mark til nedpløjning. De resterende ca. 35 %, hvilket svarer til 426 m³ opbevares på møddingspladsen, som har en kapacitet på 800 m³.

Møddingspladsen er indrettet så den opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav og har afløb til gyllebeholder. Der er daglig tilførsel til pladsen.

Det vurderes, at møddingspladsen overholder retningslinjerne for opbevaring på møddingsplads, jævnfør § 8 i BEK. 1695 af 19/12 2006, Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold formere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., og opbevarelsen er BAT ifølge referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF),

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at placering af dybstrøelsen fra staldene på møddingspladsen er bedst tilgængelige teknologi.

Direkte udbringning af dybstrøelse med nedpløjning vurderes ligeledes at være den bedste teknologi.

Såfremt dybstrøelsen placeres i markstak, skal denne placeres så den opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om placering og overdækning. Der er ikke stillet vilkår til dette idet der er tale om generelle regler.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning på ejendommen (f.eks. slam)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hvis der i fremtiden opstår ønske om at tilføre udbringningsarealerne spildevandsslam, bioaske eller andre slam- eller affaldsprodukter som er omfattet af slambekendtgørelsen, skal kommunen forudgående adviseres.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger i IT-ansøgningen, viser at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg på Tværvej 13, 8740 Brædstrup er 1.664,81 kg kvælstof pr. år i nudriften. Den ansøgte produktion vil resultere i en ammoniakfordampning på 1.183,40 kg kvælstof pr. år.

Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 481,41 kg kvælstof pr. år.

Baggrundsbelastningen med kvælstofnedfald er jf. DMU 15 kg N pr. ha pr. år for Horsens Kommune (data for 2008). I området omkring Tværvej 13 er baggrundsbelastningen 16 kg N pr. ha pr. år.

Det generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen er 15 %, da ansøgningen er indsendt i 2007. Dette krav er gældende for alle stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde. Reduktionen beregnes i forhold til et referencestaldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav ved at omlægge driften fra intensiv drift af malkekøer til ekstensiv drift af ammekvæg.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (§ 7-områder).

Det/de nærmeste § 7-område er:

Naturtype	Afstand til stald- og gødningsopbevaringsanlæg (meter)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
Nr. 106608 Surt overdrev	ca. 1.200	10-20
Nr. 106607 Surt overdrev	ca. 1.350	10-20

(Nr. henviser til det entydige nummer, som hvert naturområde er tildelt på Miljøportalen.)

Stald og opbevaringsanlæg ligger dermed ikke indenfor bufferzone I/II.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Kommunen er jf. Naturbeskyttelsesloven forpligtet til at varetage at beskyttede naturområder, som er omfattet af loven (§ 3-områder), sikres imod en tilstandsændring.

Følgende § 3-områder ligger i nærheden af stald- og opbevaringsanlæg tilknyttet den ansøgte produktion:

Naturområde	Afstand til stald- og gødningsopbevaringsanlæg (meter)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
Nr. 105790 Mose	375	15-25
Nr. 106800 Sø	420	-
Nr. 105119 Fersk eng	420	15-25
Nr. 105794 Mose	450	15-25
Nr. 107652 Sø	200	-
Nr. 197644 Sø	120	-
Nr. 197640 Sø	300	-
Nr. 106346 Mose	450	15-25
Nr. 107240 Sø	550	-
Nr. 105778Mose	320	15-25
Nr. 107661 Sø	500	-
Nr. 107637 Sø	200	-

Nr. 107609 Sø	620	-
Nr. 107601 Sø	770	-
Nr. 106261 Mose	800	15-25
Nr. 107681 Sø	810	-
Nr. 106143 Mose	670	15-25
Nr. 107112 Sø	680	-
Nr. 105124 Fersk eng	890	15-25
Nr. 106799 Sø	780	-
Nr. 105117 Fersk eng	780	15-25
Nr. 107678 Sø	700	-

(Nr. henviser til det entydige nummer, som hvert naturområde er tildelt på Miljøportalen.)

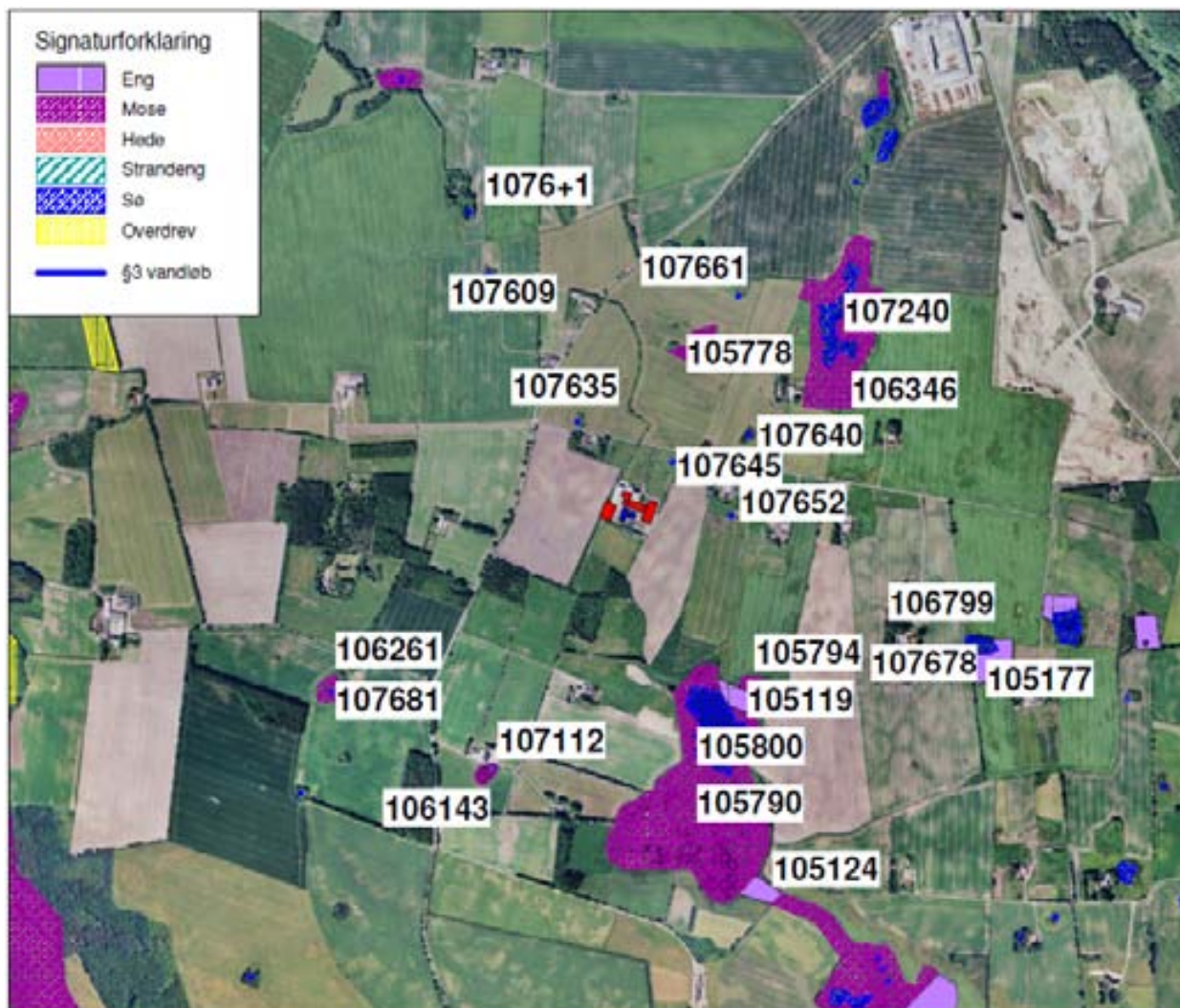

Fig. 3. Beskyttet § 3 natur omkring anlægget

Det store mose- og søområde syd for ejendommen (Fuglrisdam – nr. 105790) er i Naturdata beskrevet med en artsrig, men almindelige næringsrig mose, og søvegetation med bl.a. engkabbeleje, topstar, næbstar, tykbladet ærenpris, vejblad skeblad og kærtidsel. Sø/moseområdet nord for ejendommen (Stormose - nr. 106346) er i Naturdata beskrevet som artsrig med almindelig mose/sø vegetation med bl.a. eng viol, smalbladet kæruld, tormentil, knoldstar og mynte sp.

Da der sker en reduktion i ammoniakemissionen er der ikke lavet ammoniak-depositions beregninger til naturarealerne.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen skal vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitatdirektivforpligtelserne. Det nærmest beliggende Natura 2000 område nr. 52, (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen) bestående af Habitatområde 48 (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå), Fuglebeskyttelsesområde nr. 33 (Salten Langsø) og Fuglebeskyttelsesområde (Mossø), som ligger ca. 2,2 km nordvest for ejendommen og har følgende udpegningsgrundlag: Lys skivevandkalv, Bæklampret, Stor vandsalamander, Odder, Damflagermus, kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer), næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter, våde dværgbusksamfund med klokkelyst, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand, kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe, rigkær, bøgeskove på morbund med kristtorn, stilkegeskove og krat på mager sur bund, skovbevoksede tørvemose, og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. Heraf er artsrige overdrev, kalkrige moser, skovbevoksede tørvemose og elle- og askeskove prioriterede naturtyper. Fuglebeskyttelsesområderne er desuden udpeget for Isfugl, Sortspætte, Havørn, Rørhøg, Fiskeørn, Stor hornugle og Stor skallesluger.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

DMU har opgjort forekomsten af bilag IV-arter indenfor et landsdækkende 10 x 10 km grid. Indenfor en afstand af ca. 10 km fra anlægget findes:

- Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus
- Odder
- Markfirben
- Stor vandsalamander, Spidssnudet frø

Der er ikke kendskab til om nogle af de nævnte arter yngler eller raster omkring ejendommen.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen¹.

Der er ikke kendskab til om der findes arter, der er internationalt beskyttet omkring anlægget.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang.

Der er ikke kendskab til om nogle af arterne på Den danske Rødliste/Gulliste findes i nærheden af ejendommen.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har foretaget en vurderet af, hvordan emissionen fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Det ansøgte projekt resulterer ifølge ansøgningens beregninger i en ammoniakemission på 1.183,40 kg N/år, hvilket betyder at emissionen er reduceres med 481,41 kg N/år, i forhold til den eksisterende produktion.

Anvendelsen af udegående ammekøer udenfor udbringningsarealet i halvdelen af året bidrager til at reducere ammoniakfordampningen.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Der er ingen § 7 arealer indenfor 1.000 meter fra anlægget. Den ansøgte omlægning medfører en reduktion i ammoniakfordampningen fra anlægget og dermed også en reduktion i kvælstofdepositionen på § 7-områder. Tilstanden vil derfor ikke forringes og der vurderes derfor ikke at være behov for at stille yderligere vilkår.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

De § 3 beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra anlægget er allesammen forholdsvis næringsrige naturtyper. Da der samtidig sker en reduktion i emissionen og depositionen på naturområderne, vurderes den ansøgte produktion ikke at ville medføre en tilstandsændring og der stilles derfor ikke yderligere vilkår

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Natura 2000 områderne er alle beliggende mere end 2 km nordvest for anlægget og der vil være en reduceret emission fra anlægget. Det vurderes derfor, at ammoniakemissionen fra anlægget pga. afstanden ikke har indflydelse på gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, omkring ejendommens anlæg.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde.

Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Odder er ikke registreret i nærheden af ejendommen. Arten er knyttet til vandløb og vådområder, men bevæger sig over relativt store afstande og også langt fra vand. Nærmeste vandløb med odder er ca. 1,5 km fra ejendommen.

Da projektet hverken resulterer i øget forstyrrelse, reducerede spredningsmuligheder eller forringelse af raste- eller yngleområder, vurderes en eventuel bestand af odder at være upåvirket af projektet.

Markfirben, Stor Vandsalamander, Løgfrø, Spidssnudet frø og Springfrø er ikke registreret nær ejendommens anlæg. Det kan dog ikke afvises at arterne kunne træffes i området særligt i de mindre vandhuller i nærheden. Forhold omkring ejendommens anlæg vurderes dog ikke at ville påvirke disse beskyttede arter, da vandhullernes tilstand ikke ændres med projektet på ejendommen.

Strandtudse, Tykskallet Malermusling og Gul Stenbræk er ikke registreret og har aldrig været registreret nær ejendommens anlæg og Horsens Kommune vurderer, at disse arter ikke findes nær ejendommen. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville påvirke disse arter.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Der er ikke registreret fredede arter i nærheden af anlægget. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Der er ikke registreret arter fra den Den danske Rødliste/Gulliste omkring anlæggene. Der stilles derfor ikke yderligere krav.

Det vurderes samlet, at det ansøgte ikke vil påvirke levevilkår eller levesteder for beskyttede dyre- og plantearter og at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau. Det er således kommunens vurdering, at husdyrproduktionen kan drives på ejendommen under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

LUGT FRA ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugtemission beregnes i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Efter omlægningen til ammekvæg vil dyrene være på græs i 6 mdr. om året herunder i perioden fra 1/5 til 1/10 og derfor indgår de ikke i beregningen af lugtemissionen. Dette skyldes, at lugtproblemer næsten udelukkende er problematisk i perioden 1/5 til 1/10. Der beregnes derfor heller ikke en geneafstand i ansøgningssystemet.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger 110 meter fra nærmeste produktionsbygninger. Der ligger samlet bebyggelse 1.400 meter fra produktionen, mens nærmeste byzone ligger 4,0 km fra anlægget (se figur 1 under afsnittet om bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt

Horsens Kommune har i dag ikke kendskab til klager over lugt, hvorfor det antages at produktionen drives på en sådan måde at der ikke opstår generende lugt ved naboer. Efter omlægningen vil lugtemissionen reduceres, da dyrene udelukkende er på stald i vinterhalvåret, hvor staldlugten generelt er mindre generende end i sommerhalvåret. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning og advisering af naboer tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, skal virksomheden for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Efterfølgende skal virksomheden udarbejde og gennemføre en plan med de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene formindskes i tilstrækkelig grad.*

FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Da der er tale om en meget ekstensiv driftsform er der ikke nogen nævneværdige gener i forhold til hverken fluer eller rotter.

Ejendommen er tilmeldt den kommunale ordning for skadedyrsbekæmpelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr som f.eks. rotter, som skal bekæmpes. Gener fra fluer skal ligeledes bekæmpes effektivt.

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal de opbevares i container eller overdækket på en dertil indrettet afskærmet plads jf. bilag 3, hvor dyrene ikke er synlige fra vejen og således, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Fluer skal bekæmpes så hyppigt, at der ikke opstår gener ved naboer og være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrsbekæmpelse. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

Horsens Kommune vurderer, at der ikke skal stilles særlige vilkår til ejendommens fluebekæmpelse, da dyrene ikke er på stald om sommeren, hvor fluegenerne er størst.

VILKÅR

Der er ikke stillet særlige vilkår for drift og egenkontrol

TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindene.

Årlige transporter	Tidsrum	Antal før	Antal efter
Afhentning af døde dyr:	Dagtimerne	10	10

Udbringning af gylle:	Dagtimerne	122	92
Udbringning af dybstrøelse:	Dagtimerne	125	122
Afhentning/ levering af dyr	Dagtimerne	52	52
Levering af foder:	Dagtimerne	52	12
Levering af brændstof:	Dagtimerne	6	5
Afhentning af mælk:	Dagtimerne	152	0

Der foretages ca. 92 årlige gylletransporter med traktor og en 20 tons gyllevogn og der foretages 122 transporter med dybstrøelse og en 10 tons vogn. En mindre del af transporterne med gylle og dybstrøelse foregår gennem den samlede bebyggelse, Grædstrup. Den gylletransport der passerer igennem Grædstrup for at nå to små arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune foregår i lukket lastbil.

Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejde. De øvrige transporter er jævnt fordelt over året.

De primære transportveje ses af bilag 5.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Derudover falder antallet af årlige transporter med hhv. 30 og 3 for gylle og dybstrøelse grundet driftsomlægningen. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 5.

Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, idet det er meget få transporter med hhv. gylle og dybstrøelse der transporteres igennem Grædstrup og antallet af gylletransporter totalt set falder.

Ved anvendelse af tankvogne og buffertanke skal man være opmærksom på placeringen af disse ved marken. Buffertanke og overfyldning fra tankvogne skal ske således at der ikke er risiko for overfladeafstrømning i tilfælde af uheld. Dette reguleres gennem generelle regler, hvorfor der ikke er stillet vilkår herom.

STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil kunne forekomme støj fra kornvalsning i dagtimerne, som foregår inde i foderladen. Kornvalsningen foregår kun i vinterhalvåret ca. ½ time 2 gange om dagen.

Der vil være sæsonbetonet støj i forbindelse med markarbejde ved gyllekørsel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende, da nærmeste nabo ligger i en afstand af 110 m fra ejendommen og der er tale om en ekstensiv driftsform med ammekøer. Der er ikke foretaget støjberegninger.

På grund af ejendommens placering med ganske få beboelser beliggende indenfor 300 meter fra ejendommen er der jf. krav § 12 i bekendtgørelsen om godkendelse af husdyrbrug fastsat nogle standard vilkår vedrørende støj, som forventes at sikre, at der ikke vil opstå gener.

Kommunen har dog i dag ikke kendskab over klager over støj fra ejendommen.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.

- Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder

STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støvgener forventes kun at kunne opstå i forbindelse med strøning og valsning af korn, hvilket dog oftest er af begrænset omfang idet der kun vales korn 2 gange ½ time om dagen i vinterhalvåret.

Da driftsformen omlægges fra intensivt malkekævhold til ekstensivt ammekævhold falder antallet af årlige transporter med 152, da der ikke længere skal leveres mælk hver anden dag, hvilket nedsætter støvgenerne markant.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer.

For at begrænse støvgener, henvises der dog til god landmandspraksis, i form af, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår for drift og egenkontrol i forhold til støv.

LYS VED ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er tændt lys på ejendommen i forbindelse med fodertidspunkterne om morgenen og om aftenen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Selvom der er tændt lys på ejendommen i forbindelse med morgen- og aftenfodring sikrer afstanden til nærmeste nabo mod nordvest (110 m) samt den skærmende beplantning mod vest langs Fuglrisvej og det skærmende læhegn omkring Tværvej 15 (nærmeste nabo), at de omkringboende ikke generes af lys fra ejendommen i aften- og nattetimerne.

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn, og der er ikke stillet vilkår til dette.

PÅVIRKNING FRA AREALERNE

UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabellen herunder viser dels størrelsen på udbringningsarealerne, om arealet er drænet, jordbundstypen og det valgte sædskifte på marken.

Navn	Ha	Drænet	Jordbundstype	Vandet	Sædskifte
2-0	4,35	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4.	Nej	K4
7-0	5,06	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
1-1	2,09	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
8-0	6,04	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
9-0	6,31	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
10-0	0,34	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
12-0	4,85	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
13-0	1,55	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
17-0	2,08	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
16-0	1,14	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
18-0	1,38	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
15-0	3,24	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
14-0	1,34	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
53-0	3,45	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
50-0	5,32	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
55-1	2,38	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
55-2	11,25	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
5-0	5,81	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
4-0	1,60	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
1-0	7,59	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
19-0	1,74	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4

20-0	4,62	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
45-0	38,88	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
41-0	1,64	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
40-0	9,59	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
6-0	2,42	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
6-0	7,39	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
11-0	0,59	Nej	Fin lerblandet sandjord, JB 4	Nej	K4
Total	144,03				

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Ansøgningsystemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007.

Beregningerne i ansøgningsystemet er foretaget med referencesædskiftet, idet der ikke er anvendt sædskiftemæssige virkemidler. Dette sædskifte indeholder som udgangspunkt minimum 14 % efterafgrøder beregnet på baggrund af det efterafgrødepligtige areal.

Idet ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker, skal kommunen som udgangspunkt ikke stille krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen, og referencesædskiftet anvendes i beregningerne.

Hovedparten af ansøgers udbringningsarealer (130,43 ha) ligger dog i et område, hvor beskyttelsen imod nitrat er ringe. Baggrunden for udpegningen er størrelsen af den samlede lertykkelse over grundvandsmagasinerne. Idet markerne ligger inden for et område med særlige drikkevandsinteresser kombineret med lav lertykkelse (0 – 5 m ler), er der ringe beskyttelse mod nitratnedslivning og det er Horsens Kommunes vurdering at der skal derfor stilles krav som beskytter grundvandet.

I ansøgningsystemet er marker placeret i disse områder omklassificeret i ansøgningsystemet sådan, at de beregningsmæssigt er flyttet over i beskyttelsesområder for grundvand og den beregnede udvaskning tilpasset ved hjælp af en reduktion i ejendommens kvælstofkvote på 6 % svarende til en reduktion i kvælstofudvaskningen for hele ejendommen på 1.296 kg N. Der er stillet vilkår til dette.

For at reducere udvaskningen til max. 50 mg nitrat/ l pr. ha har det desuden været nødvendigt at foretage en reduktion i tildelingen af husdyrgødning i forhold til de generelle harmoniregler, hvor der kan udbringes husdyrgødning svarende til 1,7 DE/ha. Med den ansøgte produktion vil der blive udbragt husdyrgødning svarende til 1,43 DE/ha. Der er stillet vilkår om dette.

Disse tilpasninger sikrer, at Horsens Kommunes krav om max. 50 mg nitrat/ l pr. ha i udvaskning kan opfyldes.

Der er ikke udbringningsarealer, som er udpeget af Miljøstyrelsen som meget sårbart overfor kvælstof i forhold til udvaskning til overfladevande, idet alle arealer er udpeget som beliggende i nitratklasse 0 på Miljøstyrelsens kort.

Der er ligeledes ikke udbringningsarealer, som er udpeget af Miljøstyrelsen som meget sårbare overfor fosfor, idet alle arealer er udpeget som fosforklasse 0 på Miljøstyrelsens kort. Ingen udbringningsarealer er klassificeret som lavbundsarealer på Miljøstyrelsens kort.

Tabellen herunder viser klasserne indenfor nitrat, grundvandskategorisering og fosfor for de ejede og forpagtede arealer.

Navn	Ha	N-Klasse 0 (ha)	Grundvand (ha)	P-Klasse 0 (ha)
2-0	4,35	4,35	4,35*	4,35
7-0	5,06	5,06	5,06*	5,06
1-1	2,09	2,09	2,09*	2,09

8-0	6,04	6,04	6,04*	6,04
9-0	6,31	6,31	6,31*	6,31
10-0	0,34	0,34	0,34*	0,34
12-0	4,85	4,85	4,85*	4,85
13-0	1,55	1,55	1,55*	1,55
17-0	2,08	2,08	2,08*	2,08
16-0	1,14	1,14	1,14*	1,14
18-0	1,38	1,38	1,38*	1,38
15-0	3,24	3,24	3,24*	3,24
14-0	1,34	1,34	1,34*	1,34
53-0	3,45	3,45	3,45*	3,45
50-0	5,32	5,32	5,32*	5,32
55-1	2,38	2,38	0,00	2,38
55-2	11,25	11,25	11,25*	11,25
5-0	5,81	5,81	5,81*	5,81
4-0	1,60	1,60	1,60*	1,60
1-0	7,59	7,59	7,59*	7,59
19-0	1,74	1,74	1,74*	1,74
20-0	4,62	4,62	4,62*	4,62
45-0	38,88	38,88	38,88*	38,88
41-0	1,64	1,64	0,00	1,64
40-0	9,59	9,59	0,00	9,59
6-0	2,42	2,42	2,42*	2,42
6-0	7,39	7,39	7,39*	7,39
11-0	0,59	0,59	0,59*	0,59
Total 144,03	Ha 144,03	Ha 144,03	Ha 130,43	Ha 144,03

De stjerne (*) markerede arealer i ovenstående tabel er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.

Ejede og forpagtede udspretningsarealer fremgår alle af bilag 6. Arealernes status i forhold til udpegninger kan ses af bilag 8 og 9.

Ansøger har 2 små udbringningsarealer i Ikast-Brande kommune. Sagen har derfor været sendt til høring og Ikast-Brandes høringssvar er indsat som bilag 10.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samtlige arealer, som drives under samme CVR-nummer skal medtages ved vurdering af ansøgning om miljøgodkendelse jf. § 12 i husdyrgodkendelsesloven. Vurdering af arealerne relaterer sig til den påvirkning af omgivelserne, som udbringningsarealerne giver anledning til, og om denne er forenelig med hensynet til omgivelserne.

Til udspretning af den på ejendommen producerede husdyrgødning er opgivet et samlet areal på 144,03 ha, som består af ejede og forpagtede arealer. Der indgår ikke aftalearealer i dette projekt.

På de ejede og forpagtede arealer udbringes i fremtidig drift husdyrgødning svarende til 1,43 DE/ha.

Vurderingen af arealernes sårbarhed overfor tilførsel af næringsstoffer er foretaget på grundlag af oplysningerne om beskyttelsesniveau jf. bilag 3 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Til formålet skal anvendes Skov- og Naturstyrelsens kortværk over sårbarhedsklasser for Nitratklasser (kystvand), Nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand) og fosfor oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer.

Kommunen vurderer, at det generelle krav om kvælstof og fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på de nævnte arealer ved anvendelse af en reduktion i kvælstofkvoten samt et reduceret dyretryk.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Bedriftens udbringningsarealer udgør 144,03 ha ejet og forpagtet areal. Der må maksimalt udbringes og afsættes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 206,05 DE (1,43 DE/ha) pr. planår (1/8-31/7).*
- *Øvrig produceret husdyrgødning skal afsættes under afgræsning af græsningsarealer udenfor bedriftens udbringningsarealer. Der skal som dokumentation for at op til 191,04 DE fraføres til græsningsarealer, kunne fremvises B1 skemaer fra gødningsregnskabet som angiver den samlede mængde af overført husdyrgødning via græsningsaftaler.*
- *Der skal på bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede) foretages en reduktion i kvælstofkvoten på 6 % ud over Plantedirektoratets til enhver tid gældende normer.*

PÅVIRKNINGER AF NATUR PÅ UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger har 2 små udbringningsarealer i Ikast-Brande kommune. Sagen har derfor været sendt til høring og Ikast-Brandes høringssvar er indsat som bilag 10.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Udbringningsareal nr. 45-0 grænser op til overdrev beskyttet af § 7 i husdyrloven.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen² er der et lovkrav om nedfældning af flydende husdyrgødning på alle arealer, som ligger indenfor 1000 m fra et § 7-område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. På nedenstående kort vises, hvilke af ejendommens marker, som er omfattet af dette krav. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

---

² Bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12/2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

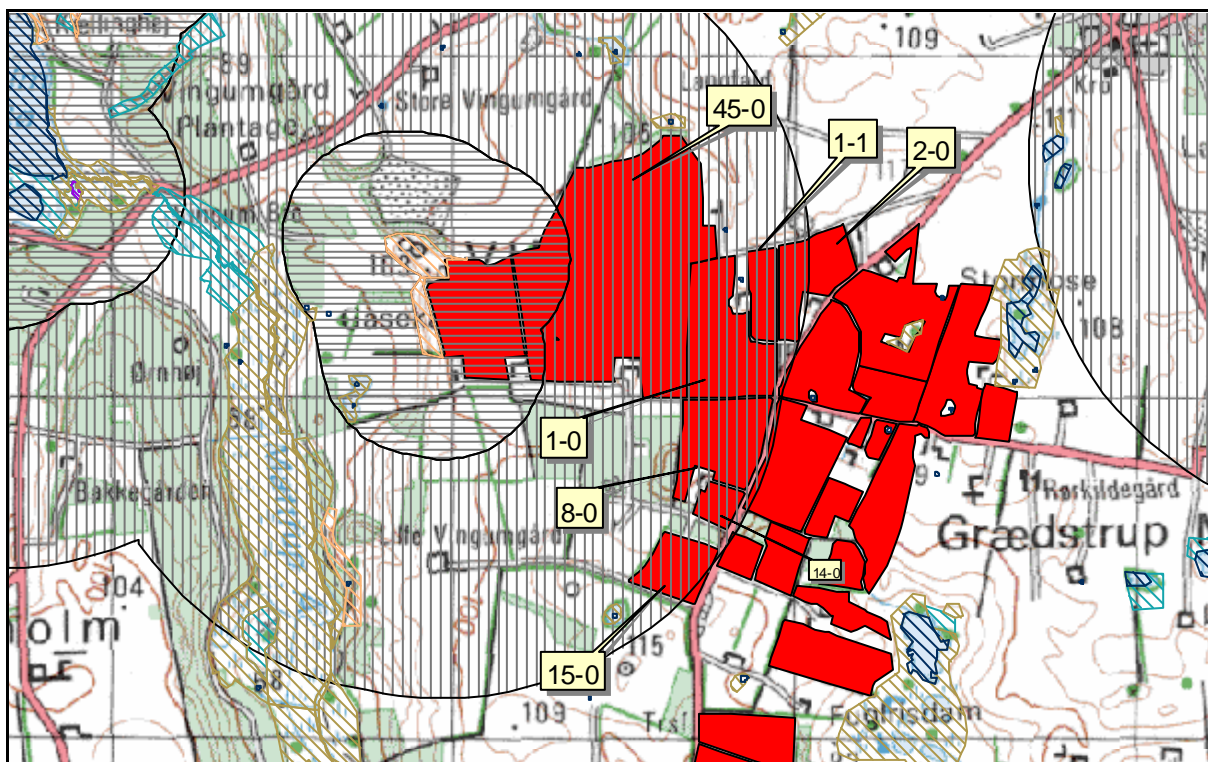

Fig. 4. Arealer omfattet af krav om nedfældning.

Overdrevet er et af Horsens kommunes mest sårbare og artsrige overdrev. Jævnfør bilag til Praksisnotatet af 6. juli 2009 vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke er randpåvirkninger større end 1,0 kg N/ha/år fra markdriften.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelsesloven - § 3 natur

På udbringingsarealerne 4-0, 7-0 og 11-0 ligger beskyttede vandhuller. Udbringingsarealer nr. 4-0, 5-0, 6-0, 19-0, 20-0, 51-1 og 55-2 grænser op til beskyttede moser. Se fig. 5.

Der er ingen nyere data for vandhullerne.

Den nordlige mose (nr. 106346) er bl.a. registreret som domineret af kær med star og dunhammer samt åbentvandshuller. Pilekrat som gallerier afgrænser de lysåbne kær- og søarealer. Der er jævnfør Naturdata bl.a. registreret smalbladet kæruld, tormentil, knobsviv, mosebunke, alm. syre, øret pil, bævreasp, knoldstar og håret star.

Den sydligt beliggende mose (nr. 105790) er i Naturdata beskrevet som vådområde med omkring 40% åbne vandflader fordelt over en halv snes større og mindre søer, som er adskilt af især bukkeblad-/kragefodhængesæk, centralt med birk. Sphagnum-hængesæk forekommer også. Langs bredderne store partier med dynd-padderok-sump. Her er desuden registreret bl.a. engkabelleje, topstar, trådstar, lysesiv, manna sødgræs, duskfredløs og engviol.

Endeligt er det sydligste moseområde (nr. 106347) i Naturdata beskrevet som et dobbeltvandhul omgivet af pilekrat men, med også med partier af urter. Mod vest dominerer Dunhammer. Vestligst med lysesiv og mod syd og sydøst med stigende dominans af dynd-padderok. I Naturdata er der desuden registreret smalbladet kæruld, bittersød natskygge, stor nælde, alm. fladstjerne, kærnanunkel, trævlekrone, alm. engkarse og vejbred skeblad. Ved besigtigelse af arealet blev det konstateret at der løber en afvandingsgrøft der afvander fra mark nr. 55-1 til mosen. Mosen synes dog ikke at være påvirket direkte af denne grønne.

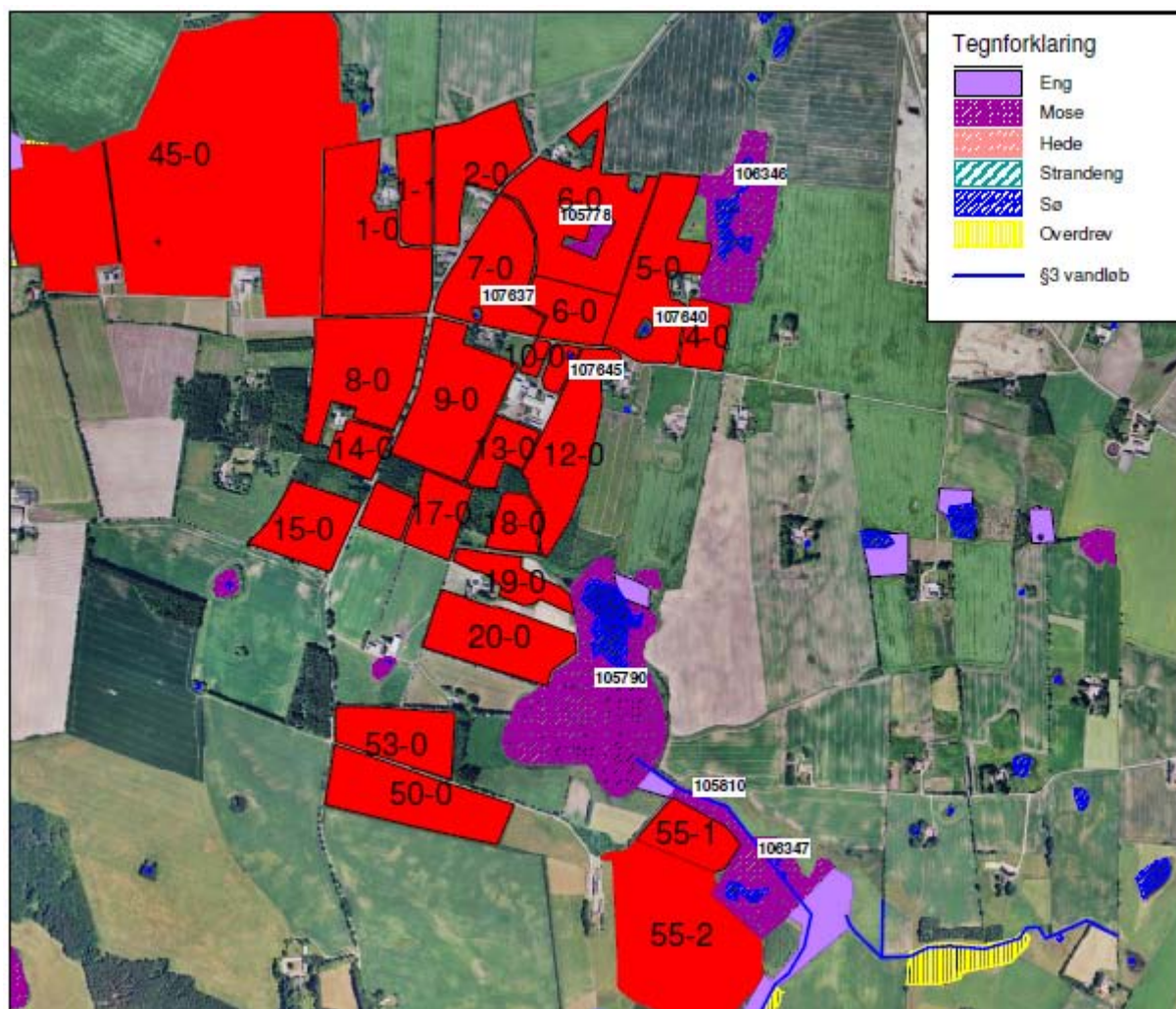

Fig. 5. beskyttet natur omkring ejendommens udbringningsarealer.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område nr. 52 (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen), ligger ca. 850 meter nordvest for udbringningsareal nr. 45-0. Se beskrivelse af dette Natura 2000 område under afsnittet "Internationalt beskyttet natur – Natura 2000". Udbringningsarealerne afvander til Natura 2000 område nr. 52. Mossø opfylder ikke sin målsætning og er bl.a. belastet pga. tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser vurderes umiddelbart, at der kan være brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø omkring ejendommens udbringningsarealer.

Flagermus er ikke registreret indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter raster eller yngler i området.

Odder er ikke registreret i nærheden af udbringningsarealerne.

Markfirben Der er ingen kendte registreringer af markfirben på eller nær udbringningsarealerne.

Stor Vandsalamander Der er ingen registreringer af stor vandsalamander i projektområdets vandhuller, men arten findes på landsplan på mange steder uden at være registreret. Det kan ikke udelukkes, at den findes i vandhuller, som ligger indenfor eller nær udbringningsarealerne.

Løgfrø

Der er ingen kendte forekomster af løgfrø indenfor eller nær projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Spidssnudet frø er almindelig i de fleste vandhuller . Det kan derfor ikke udelukkes at spidssnudet frø yngler eller raster i vandhullerne på eller nær udbringningsarealerne.

Springfrø har sin eneste kendte forekomst i Horsens Kommune på Endelave. Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet.

Strandtudse

Der er ingen kendte forekomster af strandtudse indenfor eller nær projektområdet.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen³.

Der er ikke kendskab til om der findes arter, der er nationalt beskyttet omkring udbringningsarealerne.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang.

Der er registreret den gullistede plante, svømmende sumpskærm, i det største moseareal (nr. 105790 - Fuglrisdam) Der er derudover ikke kendskab til om nogle af arterne på Den danske Rødliste/Gulliste findes i nærheden af udbringningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan markdriften vil påvirke beskyttede arter og naturområder.

Nedfældning af flydende husdyrgødning medvirker til at reducere ammoniakfordampningen fra markerne.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Overdrevet der grænser op til udbringningsarealer nr. 45-0 (se fig. 5) er et af Horsens kommunes mest sårbare og artsrige overdrev. Det vurderes dog at overdrevet ikke bliver påvirket af udbringning af husdyrgødning, da udbringningsarealet ligger øst for overdrevet og hældningen på marken er væk fra overdrevet. På en del af overdrevet er der desuden et forholdsvis bredt levende hegn, der hindrer yderligere direkte ammoniakpåvirkning fra husdyrgødningen. Der nedfældes på arealet og da Miljøstyrelsen vurderer, at der derfor ikke er randpåvirkninger større end 1 kg N/ha/år stilles der ikke yderligere vilkår.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Horsens Kommune vurderer, at de mosearealer som udbringningsarealerne støder op til alle er præget af næringstålende vegetation, og at der ikke er arealer, der skrånede ned til naturarealerne. Horsens Kommune vurderer derfor at udbringning af husdyrgødning ikke påvirker naturarealerne uhensigtsmæssigt. På udbringningsareal nr. 55-1 er der overlap til

---

³ Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

registreret § 3 beskyttet mose. Jævnfør ældre luftfotos vurderes Horsens Kommune at § 3 registreringen skal ajourføres og at der ikke udbringes husdyrgødning på beskyttet natur.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Horsens Kommune vurderer, at det nærmest beliggende Natura 2000 område (ca. 850 m fra udbringningsarealerne) ikke bliver påvirket af ammoniakfordampning ved udbringning af husdyrgødning pga. af afstanden til arealerne. Se desuden beskrivelse af afvanding til Natura 2000 områder under afsnittet "Kvælstof og fosfor til fjord og hav" side 50.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV arter på eller i nærheden af udbringningsarealerne, men da bilag IV arterne generelt har en større eller mindre spredningsevne vurderes bedriftens påvirkning af arterne nedenfor.

Flagermus

Markdriften vurderes ikke at ville påvirke raste- eller yngleområder for arter af flagermus, da der ikke fældes levende hegn eller enlige træer.

Odder

Støj og øvrig forstyrrelse fra markdriften foregår i dagtimerne. Odderen er hovedsageligt aktiv om natten. Markdriften vurderes ikke at resultere i reducerede spredningsmuligheder eller forringelse af raste- eller yngleområder. En eventuel bestand af odder vurderes derfor at være upåvirket af markdriften.

Markfirben

Findes især på solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation. Ingen af udbringningsarealerne grænser op til tørre naturtyper. Markdriften vurderes derfor ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben.

Stor Vandsalamander

Arten er udbredt over det meste af Danmark, især øst for israndslinjen. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog anvendes som rasteområde. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

Gennemførelse af projektet vurderes ikke at ville resultere i negative effekter for stor vandsalamander, da der ikke ændres i artens levevilkår og der stilles vilkår om mindst 2 meter brede sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfrie bræmmer omkring vandhullerne på ejendommens udbringningsarealer.

Løgfrø

Arten yngler i et bredt spektrum af lavvandede vådområder og vandhuller og også i temporære vandhuller. Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster indenfor eller nær projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Markdriften i det ansøgte projekt vurderes ikke at få indflydelse på en eventuel bestand af løgfrø, da der ikke ændres i artens levevilkår og der sættes vilkår om mindst 2 meter brede sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfrie bræmmer omkring vandhullerne på ejendommens udbringningsarealer.

Spidssnudet frø

Findes udbredt over det meste af landet og kan yngle i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse.

Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø yngler eller raster i andre vandhuller nær ejendommens udbringningsarealer. Der stilles vilkår om sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfrie bræmmer på mindst 2 meter bredde omkring alle beskyttede vandhuller på ejendommen.

Springfrø

Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet.

Strandtudse

Arten findes på landsplan kun på færre end 20 indlandslokaliteter, og den er i stærk tilbagegang både i Danmark og i det øvrige Europa. Nærmeste kendte lokalitet med strandtudse ligger ca. 0,5 km fra det nærmeste udbringningsareal. Strandtudsens spredningsradius er 1-3 km og arten kan derfor potentielt raste i og nær vandhullerne i mosearealerne. Arten findes dog oftest i sommerudtørrende vandhuller og i vandfyldte grusgrave. Horsens Kommune vurderer, at arten hverken raster eller yngler indenfor udbringningsarealerne og finder det ikke sandsynligt at arten findes i moserne. Hvis arten mod forventning findes i moserne, vurderes den ikke at blive påvirket af udbringning af husdyrgødning i nærheden af mosearealerne. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville påvirke strandtudse.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Der er ikke registreret fredede arter på eller i nærheden af udbringningsarealerne.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Svømmende sumpskærm er jævnfør den Danske rødliste ikke truet. Svømmende sumpskærm vokser på lavt vand i vandhuller og tørvegrave og landbrugsdriften påvirker ikke levevilkårene for arten. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Det er kommunens vurdering, at de anførte vilkår vil sikre, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der skal holdes en mindst 2 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs alle vandhuller på og i tilknytning til ejendommens udbringningsarealer for at beskytte potentielle yngle- og rastesteder for bilag IV arter.

PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af udbringningsarealerne grænser direkte op til beskyttede vandløb.

Udbringningsarealerne afvander til Mossø. Mossø er eutrofieret af både eksisterende og tidligere næringsstoffilførsler. Der er derfor en intern belastning i søen, og tilstanden er jævnfør basisanalysen ikke tilfredsstillende. Den biologiske struktur er ikke i balance, bl.a. er undervandsvegetationen væsentligt reduceret eller helt manglende. Det forventes ikke, at tilstanden vil ændre sig markant de kommende år, da tilstanden i søerne i høj grad er afhængig af, at tilstanden bedres i søer længere opstrøms i de vandløbssystemer, som søerne er beliggende i. Mossø opfylder ikke målsætningen.

Mossø er en del af Natura 2000 område 52, og Kommunen er jf. Habitatbekendtgørelsens § 8 stk. 6, forpligtet til at sikre, at naturen beskyttes i overensstemmelse med nationale og EU-retlige forpligtelser. Naturtyper og arter, som danner udpegningsgrundlag for områder, der indgår i det europæiske Natura 2000 netværk, skal dermed beskyttes således, at de sikres en gunstig bevaringsstatus.

Næringsrige søer med flydeplanter eller store vandaks indgår som én af de naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved vurderingen af påvirkninger fra bedriftens anvendelse af udbringningsarealerne har kommunen også set på reguleringen på markniveau, og om der er på ejendommens udbringningsarealer er identificeret risikoarealer (skrånende, erosionstruede og lavbundsarealer), idet der fra sådanne arealer er et stort risiko for udvaskning af næringsstoffer.

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til vandløb. Da der ikke er skrånende udbringningsarealer helt ned til vandløb vurderes det, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning og deraf følgende udvaskning af næringsstoffer fra markerne. Der udbringes ikke husdyrgødning i lavbundsarealer.

Der er således ingen af ejendommens udbringningsarealer, som vurderes at være risikoarealer i forhold til udvaskning af næringsstoffer, og hvor der dermed er behov for at stille krav som ligger ud over beskyttelsesniveauet i husdyrloven.

Ejendommens udbringningsarealer ligger alle i oplandet til Bredvad Sø, Stigsholm Sø og Bryrup Langsø. Ingen af disse søer opfylder målsætningen fra de respektive regionplaner. Det samme gælder Mossø, som de nævnte søer afvander til. Mossø modtager vand fra et opland på 624 km² og 144,03 ha af ejendommens udbringningsarealer afvander til Mossø. Ejendommens arealer udgør således mindre end 0,2 % af søens opland. Mossø belastes især af fosfortilførsler fra Skanderborg Sø via Tåning Å. Ifølge det senest publicerede materiale om stoftransporten til Mossø (Århus Amt 1999, Mossø 1998-1999) vil en forbedring af tilstanden afhænge af tilførslen fra Skanderborg Sø. Efter den for kommunen tilgængelige viden, er fyttoplanktonproduktionen i Mossø ikke kvælstofbegrænset.

Bredvad Sø er helt afhængig af vandkvaliteten i Gudenåen, mens Stigsholm Sø belastes direkte med næringsstoffer fra spredt bebyggelse og dyrkede arealer. Årsagen til Bryrup Langsøes manglende mål opfyldelse skyldes ifølge rapport fra Århus Amt 2005 (Bryrup Langsø 2004) især intern fosforbelastning fra sedimentet. Siden første halvdel af 1990'erne havde søen været inde i en positiv udvikling, men især pga. meteorologiske årsager var der i 2003 og 2004 forhøjede koncentrationer af fosfor i søvandet.

Ifølge beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er der en udvaskning af kvælstof til overfladevand på 57,40 kg N/ha og der vil være et fosforunderskud på 8 kg P/ha svarende til en tilførsel på 17 kg P/ha og en fraførsel på 25,0 kg P/ha. Der stilles i denne godkendelse vilkår om at der maksimalt må være et fosforoverskud på 0,0 kg på arealerne til Tværvej 13. Denne ejendom vurderes derfor ikke at bidrage til fosforbelastningen af denne eller andre søer.

Det vurderes ud fra beregningerne i husdyrgodkendelse.dk at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt.

Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af den akkumulerede miljøbelastning af Natura 2000-området. Da der af hensyn til grundvandsinteresserne i området er indarbejdet projektilpasninger i form af reduceret kvælstofkvote (6 %, 1296 kg N) og reduceret dyretryk (1,43 DE/ha), er det kommunens vurdering, at den ansøgte omlægning og udvidelse ikke vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af Mossø. Denne beskyttelse vurderes dermed at være tilstrækkelig til at sikre at områdets udpegningsgrundlag ikke udsættes for en negativ påvirkning og der er derfor ikke stillet vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår for drift og egenkontrol:

KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved den nuværende produktion udbringes i form af husdyrgødning 11.638 kg N på udbringningsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 19.449 kg N. Der sker således en stigning i mængden af den udbragte kvælstofmængde i husdyrgødning på 7.811 kg N.

Reguleringen af udvaskningen af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens nitratklassekort, som er baseret på arealernes reduktionspotentialer og Natura 2000-recipienternes sårbarhed. Horsens Yderfjord og Randers Fjord er begge kvælstoffølsomme Natura 2000-områder og fjordenes oplande er derfor omfattet af nitratklasserne.

Alle udbringningsarealer afvander til Randers Fjord, der er udpeget som Natura 2000 område. Ingen af arealerne er udpeget af staten til at ligge i nitratklasse I, II eller III, idet arealerne ligger forholdsvis langt fra recipienten og arealernes reduktionspotentialer overstiger 75 %. Det betyder at mindre end 25 % af kvælstofoverskuddet fra markerne vil nå Randers Fjord.

Ved den nuværende produktion udbringes 1.358 kg P på udbringningsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 2.444 kg P. Der sker således en stigning i den udbragte fosformængde på 1.086 kg P.

Der er i ansøgningen redegjort for at der tilføres 17 kg P/ha. Med referencesædkiftet for bedriften fraføres der 25,0 kg P/ha. Dette giver et underskud på 8 kg P ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Randers Fjord

Randers Fjord er udpeget som habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord), og staten har vurderet den som meget kvælstoffølsom pga. dens norer.

Miljømålsætningen er ikke opfyldt i Randers Fjord og risikoanalysen i basisanalysen II har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Årsagen hertil er især en for stor tilførsel af næringsstoffer fra land. Der er derfor behov for at gøre en særlig indsats for at reducere tilførslen af såvel kvælstof som fosfor til Randers Fjord.

Der er derfor i medfør af husdyrloven udlagt nitratklasser i oplandet til Randers Fjord. Arealerne med nitratklasser udgør dog kun en meget lille andel af hele Randers Fjords opland, som i alt udgør 3.250 km². Årsagen hertil er dels, at jorden er forholdsvis sandet og uden dræn eller detailgrøftning og dels at der i oplandet er mange søer, hvori der sker en del kvælstofreduktion, således at den totale kvælstofreduktion fra den del af oplandet, der ikke er omfattet af nitratklasser er over 75 %.

Randers Fjord, og de søer der ligger i oplandet er følsomme overfor fosfor og Horsens kommune anvender derfor et forsigtighedsprincip i forhold til fosforbelastningen fra arealerne. Det betyder at kommunen tilstræber at der opnås fosforbalance på udbringningsarealer, som ligger i oplandet til de meget sårbare fjorde.

Gudenåens opland udgør langt størstedelen af oplandet til Randers Fjord, i alt ca. 2600 km². Indenfor oplandet findes bl.a. Habitatområde nr. 48 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå".

Risikoanalysen i basisanalysen II viser, at for at sikre målopfyldelsen i søerne i 2015, forudsætter det supplerende foranstaltninger, der reducerer påvirkningen fra tilførsel af fosfor og eventuelt kvælstof fra især landbruget, samt i visse tilfælde reducerer påvirkningen fra søbunden af tidligere tilførsler af fosfor, der har hobet sig op i søbunden.

Nitrat til overfladevand

Alle ejendommens udspretningsarealer (ejede og forpagtede) svarende til 144,03 ha, ligger indenfor opland til Natura 2000 vandområdet Randers Fjord. Skov- og Naturstyrelsen vurderer, at Randers Fjord er et meget kvælstofsårbart vandområde.

Beskyttelsen af vandområder i forhold til udledning af kvælstof er målrettet de mest sårbare vandområder, og dermed arealer, der afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder. For de landbrugsarealer, der afvander til sådanne vandområder stilles der krav om et lavere dyretryk pr. ha end det de generelle harmoniregler giver mulighed for. Kravet til et lavere dyretryk pr. ha er bl.a. fastsat ud fra en kvælstofreduktionspotentiale i det konkrete opland. Reduktionspotentialet er udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat der forlader rodzonen og den nitrat der ender i recipienten. Der er ikke hidtil foretaget en landsdækkende ensartet beregning af kvælstofreduktionspotentialet fra rodzone til vandområde. GEUS og DMU har derfor på vegne af Skov- og Naturstyrelsen foretaget en landsdækkende beregning af kvælstofreduktionen fra rodzone til Natura 2000-områderne, herunder Randers Fjord.

På baggrund af beregningerne er oplandene grupperet efter deres kvælstofreduktionspotentiale på hhv. 0-50 %, 51-75 % og 76-100 %. I den samlede kvælstofreduktion for et opland indgår den reduktion der foregår i grundvandet, vandløbene og søerne.

Den del af oplandet til Randers Fjord, som er beliggende i Horsens Kommune, er af Skov- og Naturstyrelsen vurderet til at have et kvælstofreduktionspotentiale på 76-100 %. En af hovedårsagerne er, at vandet på sin vej fra rodzonen til recipienten løber igennem mange store søer, hvor der sker en stor kvælstofreduktion inden det når frem til Randers Fjord. Der er derfor ikke grundlag for at reducere dyretrykket på udbringningsarealerne, hvorfor de generelle regler kan anvendes, i dette tilfælde 1,7 DE/ ha.

Alle ejendommens arealer ligger i nitratklasse 0 i ansøgningsystemet. Jf. ansøgningssystemets beregning i Farm-N af udvaskning af kvælstof i kg N/ha er statens generelle beskyttelsesniveau overholdt, idet DE_{reel} på 57,40 kg N/ha i udvaskning er lavere end den beregnede DE_{max} på 63,00 kg N/ha. Det skyldes, at der af hensyn til grundvandsinteresserne i området er stillet vilkår om reduceret dyretryk og reduceret kvælstofkvote (se afsnittet herunder om kvælstof til grundvand).

Fosfor

Alle udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 0.

På erosionstruede arealer, humusjord, mv. hvor der er særlig risiko for fosfortab gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tilledning af fosfor til overfladevandet. Der er ikke erosionstruede områder, som anvendes som udbringningsarealer, hvorfor det er Horsens Kommunes vurdering, at der ikke skal stilles krav om ekstra bræmmer.

Hvis udbringningsarealerne tilføres mere fosfor med husdyrgødningen, end der fjernes ved høst af afgrøderne, vil fosforpuljen i jorden øges. Det vil på sigt kunne medføre udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne til de vandområder, som udbringningsarealerne afvander til.

I ansøgningen er det beregnet, at der efter udvidelsen vil være årligt fosforunderskud på ca. 8 kg P/ha. Det vurderes under forudsætning af, at der er fosforbalance, at ansøgers drift på

omdriftsarealerne ikke vil være i modstrid med målene om god økologisk tilstand i Randers Fjord.

Samlet vurdering

Det er kommunens samlede vurdering på baggrund af den nuværende tilgængelige viden, at de anførte vilkår sikrer, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Randers Fjord hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne nr. 15 og nr. 48.

Der foreligger dog ikke et tilgængeligt beregningsværktøj, der kan vise en merbelastning til Natura 2000-områderne. Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af miljøbelastningen af Natura 2000-området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der må ikke tilføres mere fosfor til bedriftens arealer end der fraføres med afgrøden. Der skal på forlangende udarbejdes et fosforregnskab, som dokumenterer ovenstående. Fosforregnskabet skal beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden fosforholdig gødning

KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens arealer er beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland jf. Miljøstyrelsens kortværk. Der er derfor ikke som udgangspunkt foretaget en beregning i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem af nitratkoncentrationen ud af rodzonen til grundvandet.

Hovedparten af ansøgers udbringningsarealer (130,43 ha af 144,03 ha i alt) ligger indenfor indsatsområdet Brædstrup/ Våbensholm, hvor den geologiske kortlægning er afsluttet og afrapporteret fra Miljøcenter Århus. Der foreligger således ny viden omkring grundvandsmagasinerne sårbarhed samt udstrækningen af vandværkernes indvindingsoplande.

Det betyder, at Horsens Kommune nu har ny viden om vandværkernes indvindingsoplande, hvilket betyder at grundvandsmagasinerne nitratsårbarhed ser markant anderledes ud i forhold til de oplysninger, der ligger på Miljøportalen og som anvendes i IT-ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk.

Grundvandsmagasinerne nitratsårbarhed er bl.a. vurderet på baggrund af et nyt lertykkelseskort. Lertykkelseskortet er opdelt i 3 lertykkelser: 0-5 m, 5-15 m og 15-30 m. Det er Horsens Kommunes vurdering, at områder med lertykkelser på 0-5 meter er særligt følsomme overfor nitrat på grund af den ringe lerbeskyttelse, og at de på den baggrund skal vurderes som nitratfølsomme indvindingsområder.

Horsens Kommune har derfor besluttet, at det er den nyeste viden om grundvandsmagasinerne sårbarhed og de nye indvindingsoplande, der skal ligge til grund for kommunens vurdering ifm. en ansøgning om miljøgodkendelse indenfor Brædstrup området og ikke den viden der ligger til grund for Regionplan 2005, som må betragtes som forældet.

Hovedparten af ejendommens udbringningsarealer på i alt ca. 130,43 ha er derfor omklassificeret i ansøgningsystemet sådan, at de indgår i beregningen som arealer, der ligger i sårbare grundvandsområder.

Disse marker ligger indenfor et område (Brædstrup/ Våbensholm), hvor der udvindes store mængder af drikkevand, og hvor der jf. de nyeste lertykkelseskort er ringe beskyttelse mod nitrat (lertykkelse mellem 0 – 5 m), hvilket er årsagen til at der skal udarbejdes en indsatsplan.

På arealerne indenfor det sårbare indsatsområde, er der anvendt et K4 sædskifte kombineret med en reduktion i kvælstofkvoten på 6 % (1.296 kg N) samt en reduktion i dyretryk fra 1,7 til 1,43 DE/ha. Disse tilpasninger sikrer, at Horsens Kommunes krav om en nitratudvaskning på maksimalt 50 mg nitrat/l kan overholdes.

Bilag 8 viser udpegninger i relation til grundvand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune vurderer at udvaskningen af kvælstof fra rodzonen til grundvandet på nitratfølsomme indvindingsområder ikke må være større end 50 mg nitrat/l i ansøgt drift.

For markerne indenfor det sårbare grundvandsområde er udvaskningen nedbragt til 50 mg nitrat/liter, hvilket betyder, at den gennemsnitlige nitratudvaskning fra markerne indenfor det sårbare grundvandsområde kan overholde Horsens kommunes krav til max. udvaskning.

Kommunen vurderer derfor, at kravet om en max. udvaskning fra marker beliggende i sårbare grundvandsområder med dårlig beskyttelse eller i indsatsområder for grundvand er opfyldt.

Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion, med de stillede vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der skal på bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede) foretages en reduktion i kvælstofkvoten på 6 %.
- Bedriftens udbringningsarealer udgør 144,03 ha ejet og forpagtet areal. Der må maksimalt udbringes og afsættes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 206,05 DE (1,43 DE/ha) pr. planår (1/8-31/7). Øvrig produceret husdyrgødning skal afsættes under afgræsning af afgræsningssområder udenfor bedriftens udbringningsarealer.

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Det er i det efterfølgende summeret hvilke områder Bjarne Larsen anvender bedst tilgængelig teknik, jf. BREFdokumentet.

Management

- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- Der årligt udarbejdes mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov

- Der udarbejdes foderplaner.

Staldindretning

Referencestaldsystemet for ammekøer og større opdræt vurderes at være: Sengebåse, spalter og kanal linespil. For småkalve vurderes referencesystemet at være dybstrøelse.

I den nye kostald, som er en stålhal (bygning nr. 10), går køerne i løsdrift. Gulvsystemet er dybstrøelse og kort ædeplads med fast gulv. Dette vurderes som BAT for opstaldning af ammekvæg med opdræt.

I de eksisterende stalde (bygning 2, 4 og 5) er dyrene enten opstaldet på dybstrøelse på betongulv (bygning 2) eller i bindestald med grebning. Lidt under halvdelen af stalden er indrettet med spaltegulvsbokse.

Småkalvene (0 – 6 måneder) opstaldes i bokse (bygning 4) med dybstrøelse i hele arealet. Dette vurderes som BAT for småkalve.

Større opdræt (6-8 måneder) opstaldes i en eksisterende og uændret stald med spaltegulvsbokse (bygning 4). Dette vurderes ikke som BAT for større opdræt.

Bygning 2 og 4 er ejendommens ældste bygninger med en forventet restlevetid på 10-15 år. Bygning nr. 5 har en lang restlevetid, ca. 20 år, men spaltegulvet i stalden har ca. 10 års restlevetid.

- Staldbygningerne nr. 5 og 10 er indrettet som løsdrift på dybstrøelse med naturlig ventilation og ovenlysvinduer. Med adgang til udeareal fra stald 10.
- Ammekøerne går på græs og foretager naturpleje i 6 måneder om året.

Set i lyset af, at dyrene udelukkende er på stald i vinterhalvåret vurderes det på nuværende tidspunkt ikke at være proportionelt at ændre staldindretningen i de eksisterende stalde. Når denne godkendelse revurderes vil der igen blive foretaget en vurdering af, om staldindretningen skal ændres før produktionen kan leve op til det gældende BAT-niveau på revurderingstidspunktet.

Samlet set vurderes det at der anvendes BAT i forhold til staldindretning.

Energi og vandforbrug

I en ekstensiv produktionsform som ammekvæghold er der et lavt energiforbrug, da dyrene går ude store dele af året og der kun anvendes lys i forbindelse med morgen- og aftenfodring.

Der er følgende tiltag for at reducere vandforbruget: Produktionen lægges om fra intensiv malkkvægshold til ekstensiv ammekvæghold, hvilket betyder at der ikke længere skal bruges vand til hverken rengøring af malkeanlæg eller mælketank. Derudover er dyreholdets vandforbrug faldet markant, da en ammeko har et lavere vandforbrug end en højtydende malkeko.

Drikkekar og vandkopper bliver dagligt kontrolleret for urenheder og eventuelle mangler eller beskadigelser.

Samlet set vurderes det at der anvendes BAT i forhold til energi og vandforbrug.

Foder

Det er ikke foretaget fodertilpasninger på hverken indholdet af fosfor eller råprotein i køernes foder, da fosforbalance på udbringningsarealerne opnås på anden vis. Besætningen anvender grovfoderanalyser for at kunne optimere fodringen.

Samlet set vurderes det at der anvendes BAT i forhold til fodring.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Det vurderes, at Bjarne Larsen anvender bedst tilgængelig teknik på nedenstående områder, idet gylle opbevares i gyllebeholder, hvor flydelaget jævnlige tilses og kun brydes i forbindelse med omrøring før udbringning (nr. 8 på situationsplanen, bilag 2). Der udarbejdes årlige mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.

Der holdes ligeledes en min. 2 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs alle vandhuller beliggende på eller grænsende til udbringningsarealerne.

Al gylle der udbringes på sort jord eller til græsmarker beliggende i bufferzone 1 nedfældes. Al gylle der udbringes på markerne 1-0, 1-1, 2-0, 8-0, 9-0, 14-0, 15-0 og 45-0, som er beliggende i Bufferzoner 2, nedfældes.

Samlet set vurderes det at der anvendes BAT i forhold til opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Samlet konklusion

Idet der er tale om en ekstensiv ammekvægproduktion som drives i eksisterende bygninger, vurderes det, at der på ejendommen er valgt BAT på områder, hvor det er muligt for en ammekvægsbesætning.

0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mælkeproduktionen er nedlagt på bedriften og mælkekvoten er solgt, derfor ønsker ansøger at udnytte driftsbygningerne til en ammekvægproduktion.

O- alternativet til den ansøgte produktion er enten en konvertering af den nuværende produktionstilladelse fra malkekvæg til ammekvæg eller at husdyrproduktionen på ejendommen nedlægges.

Som et alternativ til den ansøgte produktion er det overvejet at lade køerne afgræsse egne arealer, som er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser. Det er imidlertid ikke økonomisk rentabelt, da der ikke gives tilstrækkeligt tilskud til etablering af græsmarker og den alternative værdi af andre afgrøder derfor er væsentligt højere end græs. Derfor er dette alternativ fravalgt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Denne udvidelse omhandler omlægning af driften fra malkekvæg til ammekvæg i eksisterende bygninger. Der er ikke naturområder og naboer som påvirkes væsentligt af produktionen. Det vurderes, at det ikke vil være proportionelt at stille yderligere krav til anlægget eller til en alternativ placering.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at den miljøpåvirkning, der kommer som følge af driften af Tværvej 13 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af markdrift og servicering af maskiner på ejendommen vil rester af motorolie og spildolie blive sendt til en godkendt aftager.

Et eventuelt restoplæg af bekæmpelsesmidler vil blive sendt til anden forbruger eller destrueret på forsvarlig vis.

Derudover vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte gyllebeholdere og stalde mv. efterlades rengjorte.*

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der laves obligatorisk mark- og gødningsplan med følgende gødningsregnskab hvor bedriftens anvendelse af husdyr- og handelsgødning dokumenteres.

Der føres lovpligtig sprøjtejournal, der dokumenterer forbruget af pesticider.

Der udarbejdes grovfoderanalyser, som kvægkonsulenten anvender som grundlaget for udarbejdelsen af foderplaner til opfølgning på foderforbrug m.m.

Vand- og el-forbruget bliver fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Horsens Kommune stiller i denne godkendelse vilkår om, at der opsættes en vandmåler på ejendommen og at vandforbruget registreres.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Det sikres, at der er flydelag på gyllebeholder, og der føres logbog ifølge de gældende regler.

I bedriftens driftsregnskab dokumenteres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er stillet vilkår som sikrer, at ejendommen fortsat fører egenkontrol svarende til det der er beskrevet i ansøgningen.

Kommunen vurderer at den indsendte beskrivelse vedrørende management og dokumentation er dækkende, herunder i forhold til de særlige vilkår der er stillet i miljøgodkendelsen.

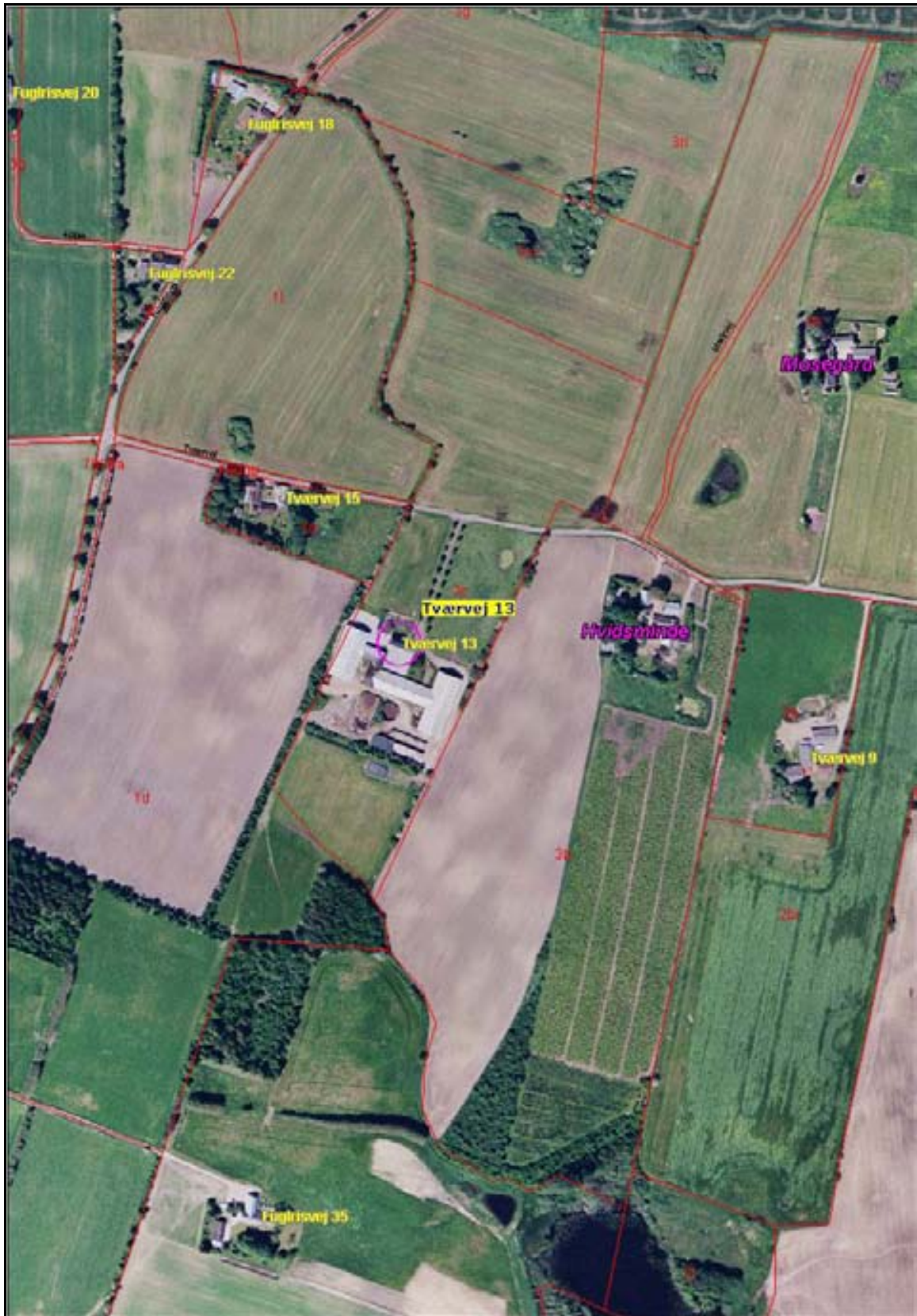
VILKÅR

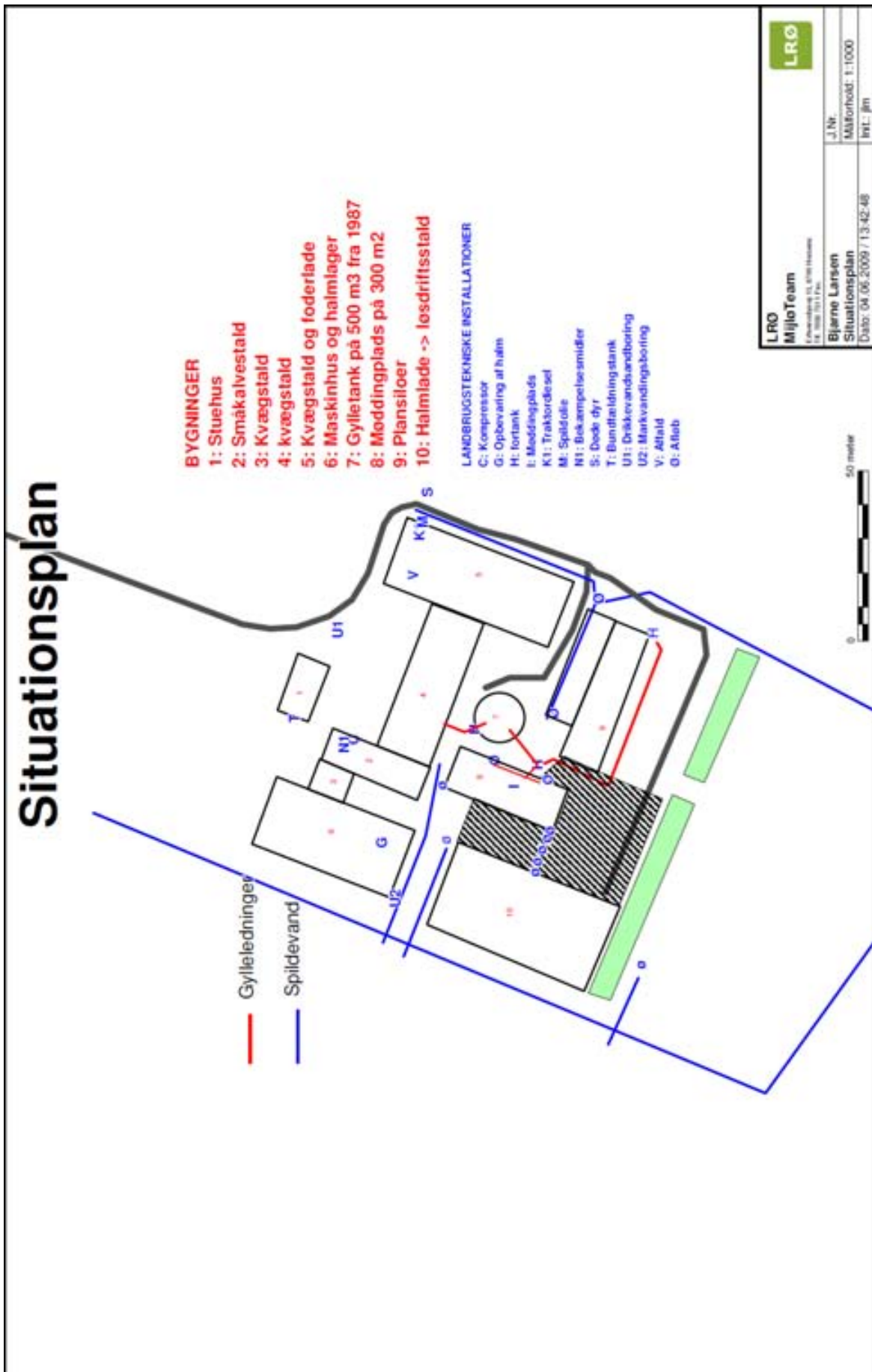
På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- *Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentationen skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:*
  - *Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab*
  - *Årlig opgørelse af energiforbrug*
  - *Aflæsning af vandforbrug 4 gange årlig og årlig opgørelse*
  - *Opgørelse af affaldsmængder og bortskaffelsesmetode*
- 2. *Analyser af grovfoderet, og dokumentation for at resultaterne fra analyserne er indarbejdet i foderplanen, skal kunne forevises på myndighedens forlangende.*
- 3. *Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, se bilag 12. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk skal planen være lavet på de sprog som medarbejderne forstår.*

BILAG 1 EJENDOMMENS PLACERING

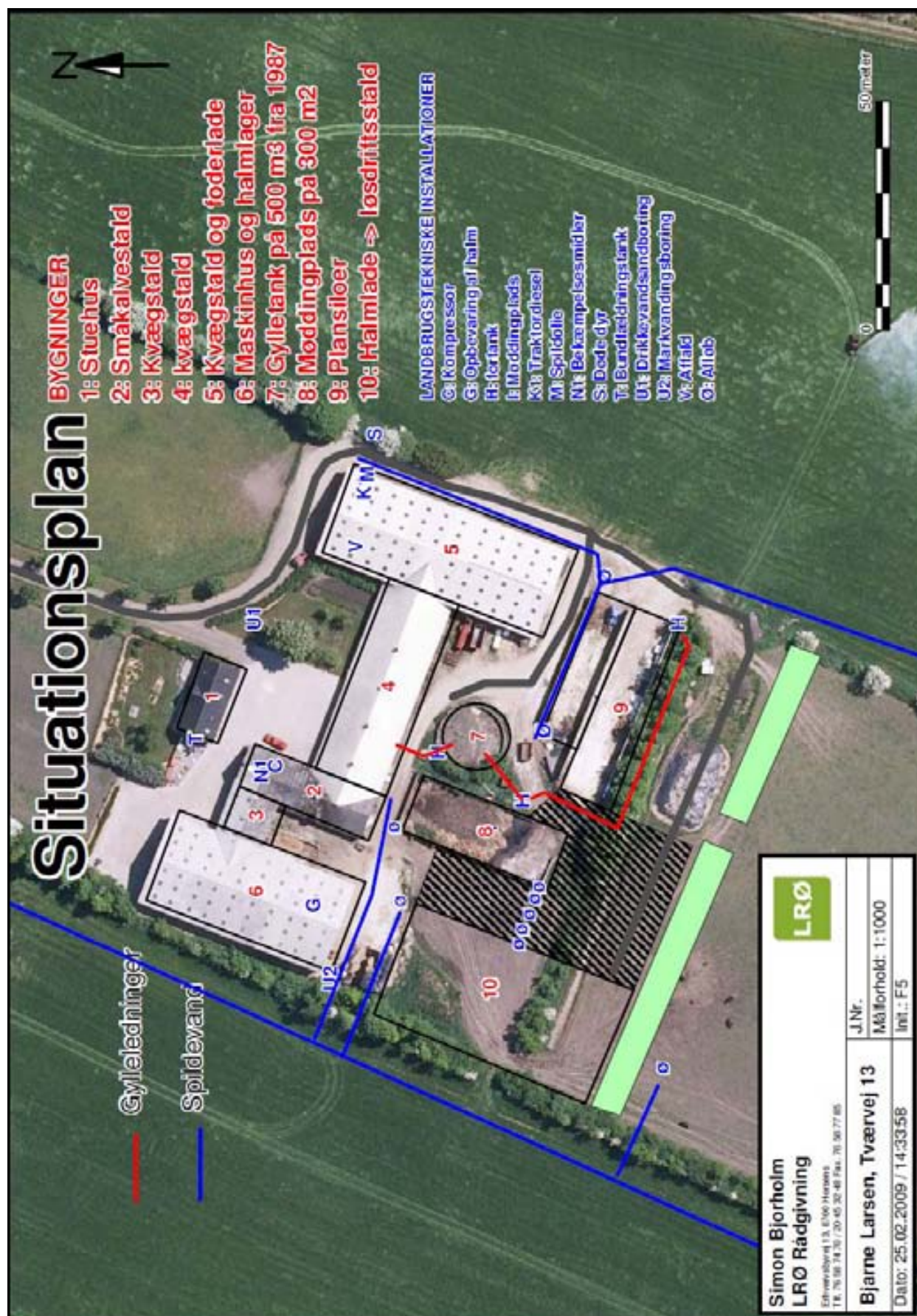
BILAG 2 SITUATIONSPLAN OVER EJENDOMMEN

BILAG 3 BESKRIVELSE AF EJENDOMMENS BYGNINGER

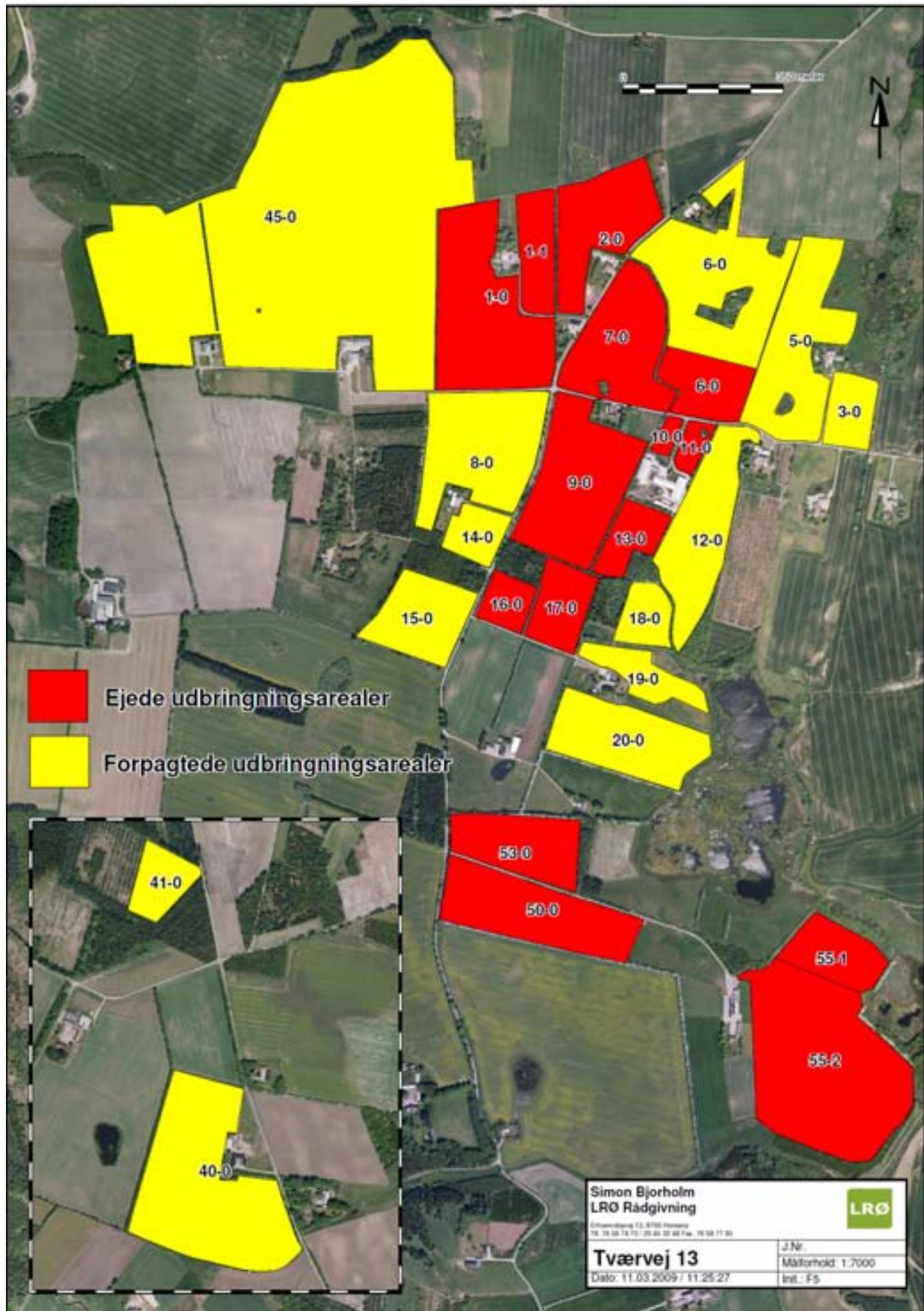
Bygning nr.	Anvendelse	L x B = A (m²)	Højde (m)	Taghældning (grader)
2	Småkalvestald	30 x 10 = 300	7	45
3	Tidligere kostald	9,5 x 11 = 100	7	20
4	Kostald med foderbord	44,5 x 16 = 700	7,5	35
5	Kostald og foderlade	50 x 20 = 1.000	8	25
6	Maskinhus	43 x 21 = 900	7	20
10	Ny løsdriftsstald	39 x 26 = 1.014	8	20

LRØ	
Simon Bjørholm LRØ Radgivning <small>Efterskolevej 13, 8760 Horsens Tlf. 76 98 74 70 / 70 45 32 48 Fax. 76 98 77 85</small>	
J.Nr.	
Målforskel: 1:1000	
Dato: 25.02.2009 / 14:33:58	Init.: F5

BILAG 6. EJERFORHOLD PÅ UDBRINGNINGSAREALER

MarkNavn	Areal	Ejerforhold	Godning_EU_ansvar	Ejer	JB	F	U	V	Bema
1-0	7,59	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
1-1	2,09	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
10-0	0,34	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
11-0	0,59	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
12-0	4,85	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Jens Aage Mikkelsen, Tværvej 11, 8740 Brædstrup	4	0			
13-0	1,55	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
14-0	1,34	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Erik Thomsen, Fuglinsvej 30, 8740 Brædstrup	4	0			
15-0	3,24	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Erik Thomsen, Fuglinsvej 30, 8740 Brædstrup	4	0			
16-0	1,14	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
17-0	2,08	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
18-0	1,38	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Dorthe Meldrup, Fuglinsvej 35, 8740 Brædstrup	4	0			
19-0	1,74	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Dorthe Meldrup, Fuglinsvej 35, 8740 Brædstrup	4	0			
2-0	4,35	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
20-0	4,62	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Dorthe Meldrup, Fuglinsvej 35, 8740 Brædstrup	4	0			
3-0	1,60	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Tommy Borrisht, Sorgenfri 9, 8740 Brædstrup	4	0			
40-0	9,59	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Jette Helbæk Jensen, Kirkevej 11, 8766 Nørre-Snede	4	0			
41-0	1,64	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Jette Helbæk Jensen, Kirkevej 11, 8766 Nørre-Snede	4	0			
45-0	38,88	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Niels Skovgaard Madsen, Fuglinsvej 36, 8740 Brædstrup	4	0			
5-0	5,81	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Tommy Borrisht, Sorgenfri 9, 8740 Brædstrup	4	0			
50-0	5,32	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
53-0	3,45	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
55-1	2,38	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
55-2	11,25	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
6-0	7,39	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Sofus Olesen, Fuglinsvej 15, 8740 Brædstrup	4	0			
6-0	2,42	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
7-0	5,06	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			
8-0	6,04	Forpagtet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Erik Thomsen, Fuglinsvej 30, 8740 Brædstrup	4	0			
9-0	6,31	Ejet	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	Bjame Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup	4	0			

BILAG 7. KAPACITETSBEREGNING

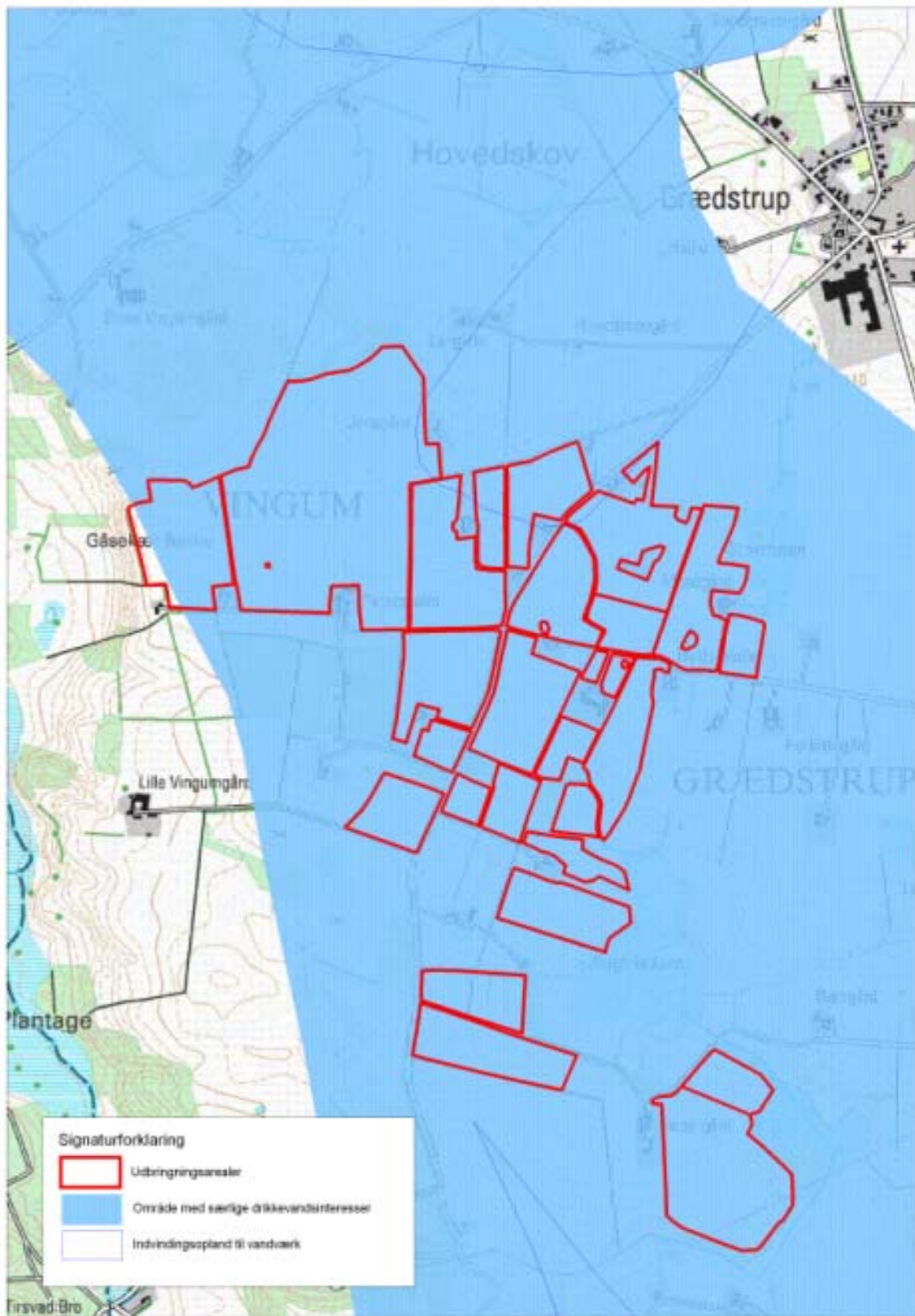
Opbevaringskapacitet: Bjarne Larsen, Tværvej 13, 8740 Brædstrup

Indtast kun i grønne felter	Dyregruppe, st. race	Tid på stald	Antal dyr	Gyllefakt tons/årsdyr	Dybstr.fakt. tons/årsdyr	"Delnorm"	Beregningsfelter	
							Gylle tons	Dybstr. tons
	Småkalve, kvier 0-6	0,34	49,00	0,00	0,76	1,00	0,00	12,66
	Kvier, 6-24 spaltegulvsbokse	0,34	107,00	6,76	0,00	1,00	2,45,93	0,00
	Tyrekalve, 0-6, dybstrøelse	0,34	98,00	0,00	0,96	1,00	0,00	31,99
	Tyrekalve, 6-12, spaltegulvsbokse	0,34	175,00	3,10	0,00	1,00	184,45	0,00
	Ammekøer, bindestald	0,34	125,00	3,80	5,95	1,00	161,50	252,88
	Ammekøer, dybstrøelse	0,34	70,00	0,00	13,04	1,00	0,00	310,35
	Ammekøer, dybstrøelse m. ædeplad	0,34	150,00	0,00	11,30	1,00	0,00	576,30
	Småkalve, 0-6, dybstr. m. ædepl.	0,34	38,00	0,00	0,76	1,00	0,00	9,82
	Tyrekalve 0-6, dybstr. m. ædepl.	0,34	75,00	0,00	0,96	1,00	0,00	24,48
	Total		887,00				591,88	1.218,48
	Møddingsvand		pr.m2	Stk. lakt. Køer	Pr. ko			
	Vand befæstet plads	442,00	0,70					309,4
	Ekstra vaskewand, robotter	1.338,00	0,70					936,6
	Total godningsmængde							0
								1.837,88

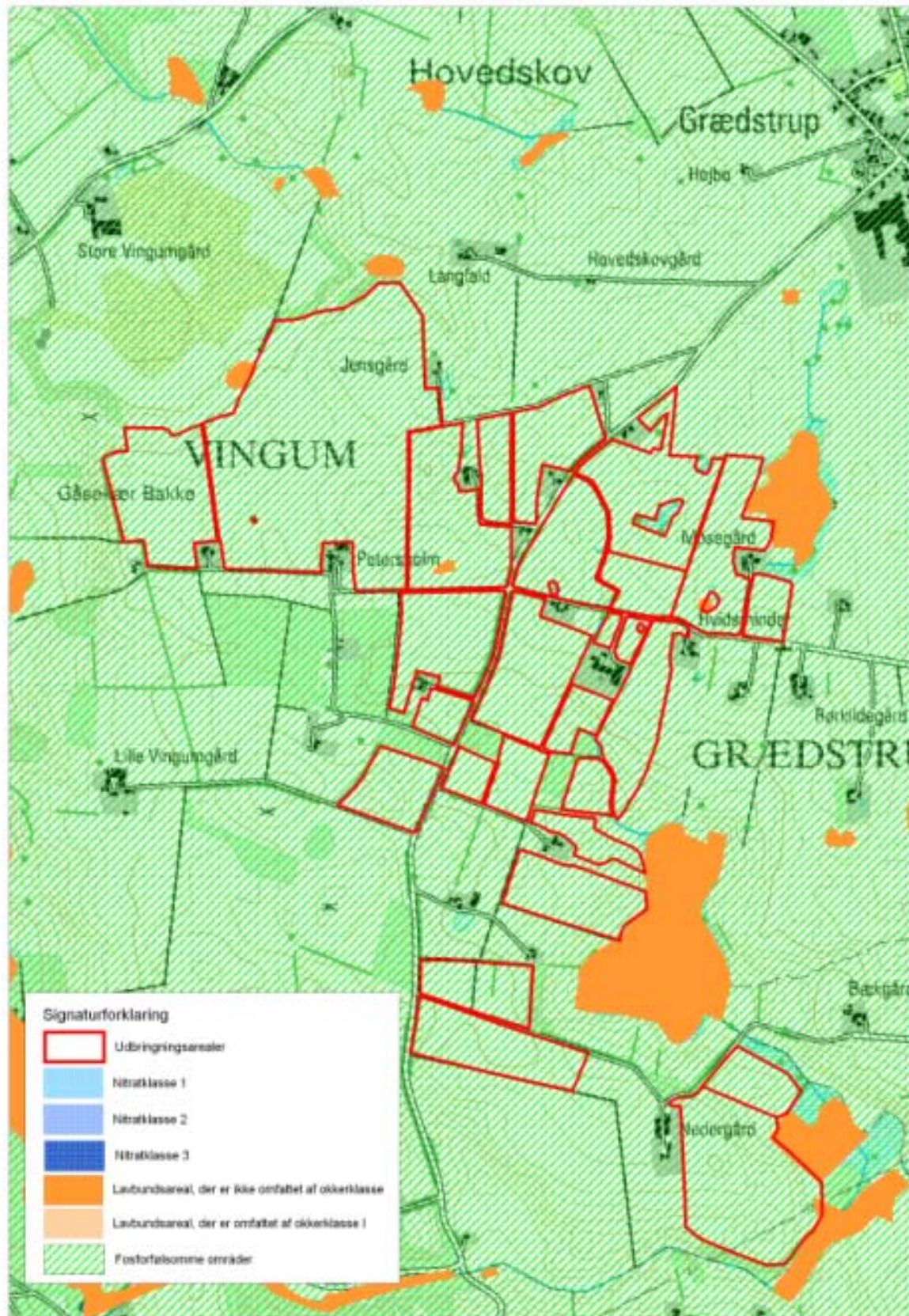
Tank	Kapacitet
Gylletank	500,00
Gyllekælder	100,00
Lejet gylletank	500,00
Total kapacitet	1.100,00

Kapacitet i mdr.	7,18 måneder
------------------	--------------

BILAG 8. UDBRINGINGSAREALER OG GRUNDTVAND

BILAG 9. UDBRINGNINGSAREALER OG OVERFLADVAND

BILAG 10. HØRINGSSVAR FRA IKAST-BRANDE KOMMUNE

Helle Eckmann
Niras, eck@niras.dk

16. april 2009

Udtalelse vedrørende udbringning af husdyrgødning fra Tværvej 13, 8740 Brædstrup, på arealer i Ikast-Brande Kommune

Forudsætninger

På ca. 144 ha udbringningsarealer ønskes udbragt husdyrgødning svarende til i alt 192,3 dyreenheder (DE). Dvs. ca. 1,34 DE pr. ha, i form af husdyrgødning fra en kødkvægsbesætning.

11,23 ha af udbringningsarealerne er beliggende i Ikast-Brande Kommune. Forholdsmæssigt, må disse arealer maksimalt modtage husdyrgødning svarende til 15 DE i kvæg. Gennemsnitligt vil kvælstof- og fosforindholdet i de udbragte dyreenheder være ca. 100 kg N/DE og ca. 13 kg P/DE. Der ønskes således udbragt op til ca. 134 kg N/ha og ca. 17 kg P/ha i form af husdyrgødning fra kødkvægsbesætningen.

Det forudsættes, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes.

Da der på baggrund af *Bekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder* endnu ikke er udarbejdet Vand- og Natura 2000-planer – med tilhørende kommunale handleplaner – er arealanvendelsen som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer). Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes bl.a. ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Vurderingen af arealerne egnethed til udbringning af husdyrgødning er foretaget på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk med det beregningsgrundlag og de normtal, som lå til grund for ansøgningssystemet den 11. marts 2009. Derudover er vurderingen foretaget på baggrund af Ikast-Brande Kommunes registreringer.

Miljøafdeling
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf.: 9960 4000
Fax: 9960 3259
E-mail:
lipaa@ikast-brande.dk

Sagsbehandler:
Lis Paakjær
Direkte telefon:
9960 3214
Sags ID:
2009/06650

Arealudpegninger og registreringer

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger i indvindingsopland til almene vandværker eller i vandindvindingsområder, der er udpeget som nitratfølsomme.

Overfladevand

Alle arealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger uden for området med nitratklasserne I-III, der er udpeget med henblik på minimering af kvælstofudvaskning til overfladevand.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Randers Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-vandområde, som er overbelastet med fosfor; men ingen af de pågældende arealer ligger i udpegede områder, der udgøres af lavbundsarealer, som ikke har et højt indhold af jern. Der er ikke tale om lerjorde.

Der er ingen hældninger over 12° på udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Natur

Det nærmeste naturareal, der er omfattet af § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, er et overdrev, ca. 1,9 km nordøst for udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune. Der er udpeget to overdrev lige ved siden af hinanden - beliggende ved Stigsholm Sø.

Den nærmeste Lobeliesø – Kongsø – ligger ca. 5 km nord for de pågældende udbringningsarealer, mens den nærmeste højmosse ligger ca. 3,6 km nord for arealerne. Endelig ligger den nærmeste § 7-hede ca. 4,1 km sydvest for udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Ingen af arealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, grænser direkte op til arealer, der er registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Den nærmeste § 3-beskyttede sø ligger ca. 65 meter vest for det sydligste udbringningsareal. Vest for arealerne løber der et § 3-beskyttet vandløb, hvor den korteste afstand mellem areal og vandløb er ca. 330 meter. Ved den nordlige ende af vandløbet – ca. 500 meter nordvest for det nordligste udbringningsareal er der langs vandløbet udpeget en § 3-eng.

Ca. 721 meter vest – nordvest for arealet, er der udpeget en § 3-hede, og syd for heden er der udpeget et § 3-overdrev. Ca. 385 meter vest - sydvest for det sydligste udbringningsareal er der udpeget en § 3-mose.

Der ud over er det nordligste areal omgivet af skov.

Det nærmeste Natura 2000 område ligger godt 2 km nordøst for udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune. Udpegningen – Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov – er på ca. 56 km².

En del af de dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV, er registreret på egnen – det drejer sig om brun flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Landskab og kulturhistorie

Udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger ca. 2,1 km nordvest for Klovborg-byzonen. Derudover ligger arealerne ca. 1 km nordøst for Krondal, som er den nærmeste bymæssige bebyggelse, og ca. 2,5 km sydøst for Boest, som også er bymæssig bebyggelse.

Arealerne ligger uden for områder, der er udpeget som "værdifulde landskaber".

Der er ikke udpeget kulturmiljøer på udbringningsarealerne. Det nærmeste område ligger vest og nordvest for arealerne. Der hvor afstanden mellem udbringningsarealerne og udpegningen er kortest, er der ca. 870 meter. Udpegningen beskrives som en koncentration af gravhøje og andre fortidsminder fra omkring hærvejen, Kromandens Skov og Lyngholm til Boest Krat. Udpegningen indeholder 38 fredede og 58 overpløjede/mærkede gravhøje samt 17 andre registreringer, bl.a. forsvarsvold, stenkiste og hustomt. Udpegningen har et areal på ca. 4,8 km².

Der er ikke registreret fortidsminder på de pågældende udbringningsarealer, beliggende i Ikast-Brande Kommune. Ved det sydvestligste hjørne af udbringningsarealerne, er der registreret ca. 54 meter "beskyttede sten- og jorddiger". Derudover er arealerne ikke omfattet af fredninger eller øvrige, lignende bestemmelser.

Ikast-Brande Kommunes udtalelse

Vedrørende grundvand

Som nævnt ligger ingen af udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, i indvindingsopland til almene vandværker, eller i vandindvindingsområder, der er udpeget som nitratfølsomme. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udbringningsarealerne ligger i et område, hvor grundvandet er relativt godt beskyttet, og at de generelle harmoniregler er tilstrækkelige til at beskytte mod nitratudvaskning til grundvandet.

Vedrørende overfladevand

Da ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor Nitratklasse I, II eller III, vurderer Ikast-Brande Kommune, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelig beskyttelse mod nitratudvaskning til overfladevand.

Som nævnt ligger de pågældende udbringningsarealer i oplandet til Randers Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-vandområde, som er overbelastet med fosfor. Ingen af de pågældende arealer ligger i udpegede områder, der udgøres af lavbundsarealer, som ikke har et højt indhold af jern, og ingen af arealerne har en hældning på 12° eller derover. Der er heller ikke tegn på detailafvanding i form af dræning og grøftning af arealerne, lige som ingen af arealerne grænser direkte op til et vandløb. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til beskyttelse af Natura 2000-områder overbelastet med fosfor mod fosforbelastning fra udbringningsarealerne beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Vedrørende natur

Ingen af udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger indenfor 1.000 meter fra § 7-beskyttede naturarealer, ligesom der ikke ligger § 3-arealer i direkte tilknytning til arealerne. Inden for en afstand af 300 meter fra udbringningsarealerne ligger der dog to § 3-søer. Ikast-Brande Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne, beliggende i kommunen, ikke vil påvirke de beskyttede naturtyper væsentlig.

Med hensyn til Natura 2000-områder og bilag IV-arter, ligger de pågældende udbringningsarealer som nævnt ca. 2 km fra det nærmeste Natura 2000-område, mens der i området er registreret en del af de dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ingen af disse bilag IV-arter eller deres levesteder vil påvirkes i væsentlig negativ retning ved udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Vedrørende landskab og kulturhistorie

Udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger uden for områder udpeget som "værdifulde landskaber". Der er heller ikke udpeget kulturmiljøer på udbringningsarealerne, lige som der ikke er registreret fortidsminder på de pågældende arealer. Der er registreret ca. 54 meter "beskyttede sten- og jorddiger" ved det ene udbringningsareal, men derudover er arealerne ikke omfattet af fredninger eller øvrige, lignende bestemmelser. Ikast-Brande Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning fra Tværvej 13, 8740 Brædstrup på udbringningsarealerne – ved overholdelse af de til enhver tid gældende regler – ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området. Ligeledes vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de kulturhistoriske værdier i landskabet.

Konklusion

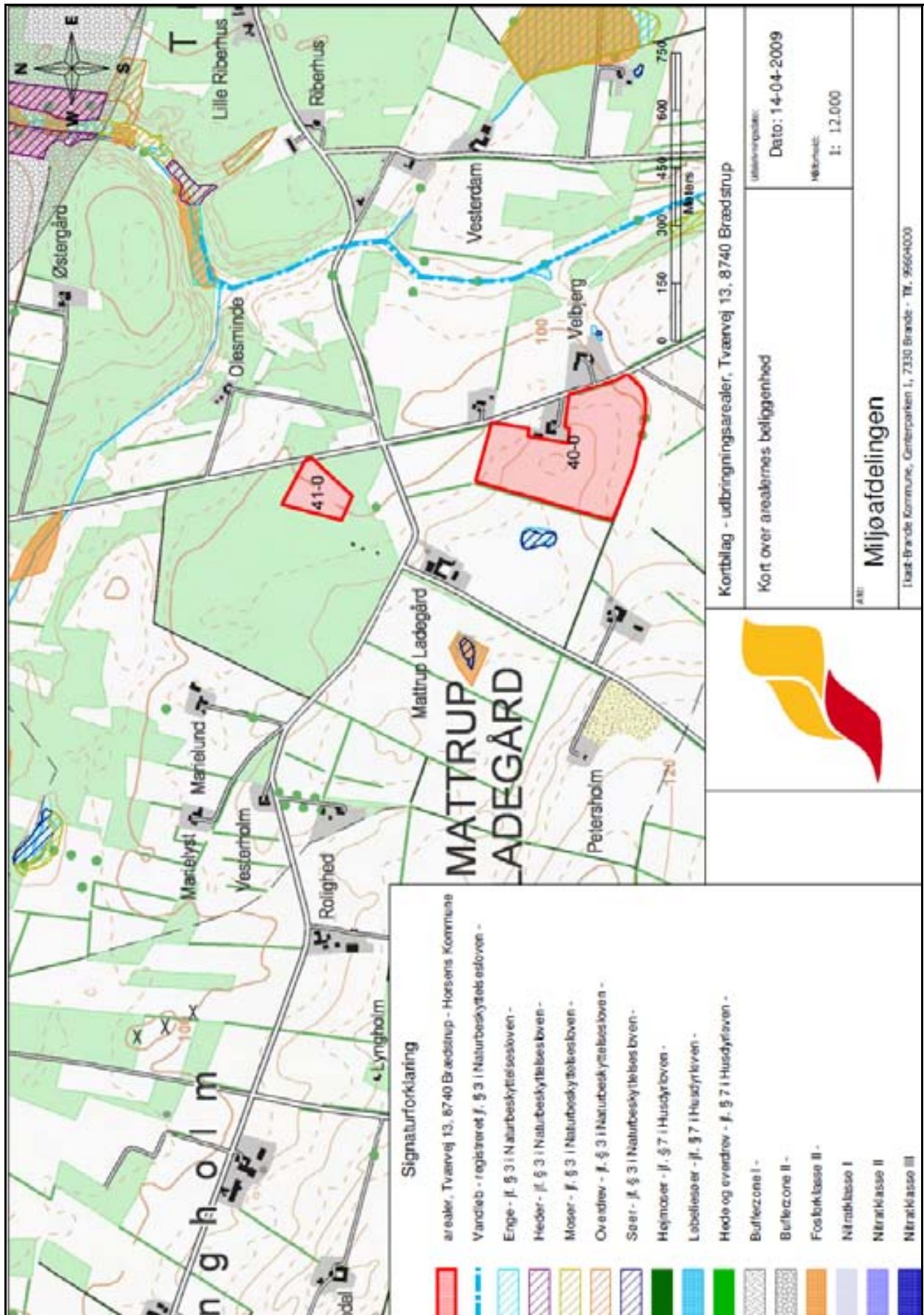
Under forudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. og øvrige* til enhver tid gældende, generelle regler overholdes – vurderer Ikast-Brande Kommune, at de pågældende arealer, beliggende i Ikast-Brande Kommune, kan tilføres husdyrgødning (svarende til ca. 15 DE i kvæg) fra Tværvej 13, 8740 Brædstrup uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til disse.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau yder tilstrækkelig beskyttelse på de pågældende udbringningsarealer og ønsker ikke at stille yderligere vilkår til udbringning af husdyrgødning fra Tværvej 13, 8740 Brædstrup på udbringningsarealerne beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Med venlig hilsen

Lis Paakjær
Miljømedarbejder

Signaturforklaring

	arealer, Tværvej 13, 8740 Brædstrup - Horsens Kommune
	Vandløb - registreret f. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Eng - jf. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Heder - jf. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Mose - jf. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Ovredrev - jf. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Søer - jf. § 3 Naturbeskyttelsesloven -
	Højmoser - jf. § 7 Husdyrloven -
	Lebelsøer - jf. § 7 Husdyrloven -
	Hede og overdrev - jf. § 7 Husdyrloven -
	Bufferzone I -
	Bufferzone II -
	Fosforklasse II -
	Nitratklassse I
	Nitratklassse II
	Nitratklassse III

Kortblag - udbringingsarealer, Tværvej 13, 8740 Brædstrup

Udbringingsdato:	Dato: 14-04-2009
Målestok:	1: 12.000
Miljøafdelingen	
Lilje-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 95504000	

Beredskabsplan
For
Lindebjerggård
Tværvej 13

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE.....	3
BRAND- OG EVAKUERING.....	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD.....	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	7
STRØMSVIGT.....	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.....	9
BEREDSKABSKORT – BRAND.....	10
BEREDSKABSKORT – GYLLE & KEMIKALIEUDSLIP.....	11
BEREDSKABSKORT - EL & VANDAFBRYDERE.....	12

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes på kontoret i bygning 2.

Kopi af beredskabsplanen findes i stuehuset

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. 75760117.

Miljømyndighed kontaktes på telefon	76292929	Horsens kommune
Falck kontaktes på telefon	112	
Brandvæsen kontaktes på telefon	112	
Lægevagt kontaktes på telefon	75753460	
Tandlægevagt kontaktes på telefon	75751236	
Landbocenteret kontaktes på telefon	70154000	
Dyrlæge kontaktes på telefon	75751500	
Foderstofforretning kontaktes på telefon	75751644	
Elektriker kontaktes på telefon	75751922	
Smeden kontaktes på telefon	75751722	
VVS kontaktes på telefon	75751722	
Ventilationsfirma kontaktes på telefon	75751722	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Bjarne Larsen på tlf. 75760117 ell. 20940117

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Bjarne Larsen på tlf. 75760117 ell. 20940117

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 76292929

Forsøg opdækning for at undgå, at gylle løber til drænbrønd placeret omkring ensilagepladserne (se bilag 2)

Opdækningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdækning af vandløbet med en bigballe inden mosen syd for ejendommen.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Minilæsser
Traktor med frontlæsser
Bigballe

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Bjarne Larsen på tlf. 75760117 ell. 20940117

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 79262626

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd omkring ensilagepladsen eller drikkevandsboringer (se vedlagte kort)
Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe inden mosen syd for ejendommen (se vedlagte kort)

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Minilæsser

Traktor med frontlæsser

Bigballer

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHNER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved _____.

I _____-stald sidder stophane ved _____.

I _____-stald sidder stophane ved _____.

I _____-stald sidder stophane ved _____.

I _____-stald sidder stophane ved _____.

I _____-stald sidder stophane ved _____.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: _____.

El-tavle sidder ved: _____.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Nye ____ ampere sikringer opbevares i _____.

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til _____ sidder ved _____.

Afbryder til _____ sidder ved _____.

Afbryder til _____ sidder ved _____.

Afbryder til _____ sidder ved _____.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning)

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til _____ og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. _____

Eventuelt i værksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigt at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

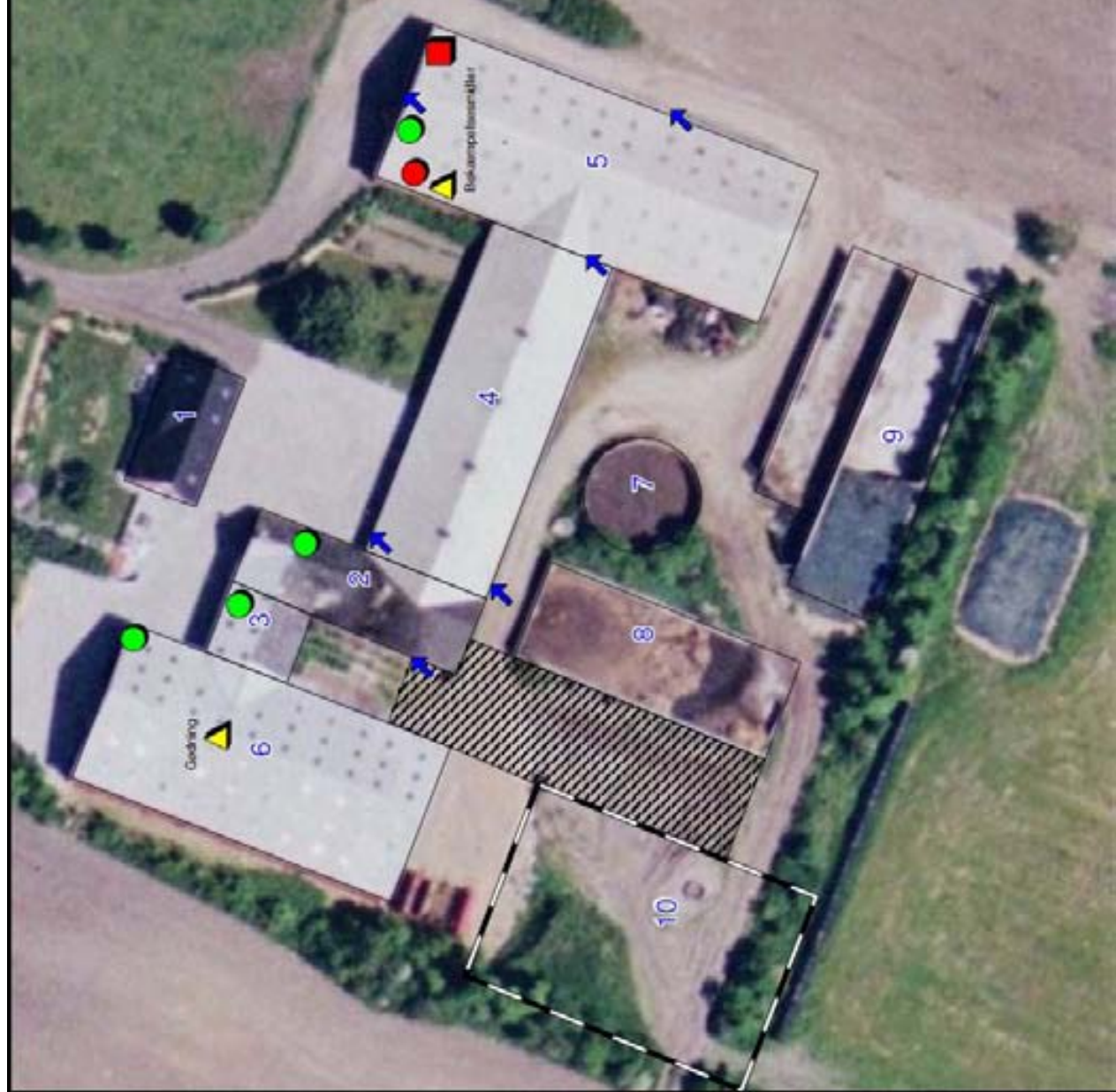
- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Beredskabskort - Brand

- 1: Stuehus
- 2: Småkalvestald
- 3: Kvægstald
- 4: kvækstald
- 5: Kvægstald og foderlade
- 6: Maskinhus og halmklæder
- 7: Gylletank på 500 m³ fra 1987
- 8: Møddingplads på 300 m²
- 9: Plønsiloer
- 10: Ny kostald

- Flugtvej
- Kemikalie
- Trykluft
- Beskyttelse
- Overbeholdelse

Beredskabskort - El og Vand

- 1: Stuehus
- 2: Småkalvstald
- 3: Kvægstald
- 4: kvækstald
- 5: Kvægstald og foderlade
- 6: Maskinhus og halmager
- 7: Gylletank på 500 m3 fra 1987
- 8: Moddingplads på 300 m2
- 9: Plansiloer
- 10: Ny kostald

- Sikringsrelæer
- Vandafbrydere

